

H U N G A R I A N M O N I T O R I N G

1989. NOVEMBER 12.

VASÁRNAP

Ö S S Z E F O G L A L Ó

Budapesten befejeződött a négyhatalmi tanácskozás. A miniszterelnökhelyettesek sajtóértekezleten tájékoztatták a nemzetközi közvéleményt a végzett munkáról 901, 914, 920

A VASÁRNAPI ÚJSÁG TARTALMA:

- Az agrárgazdaságban lobbiztam és azzal hízelgek magamnak, hogy nem eredmény nélkül. - Szabó István válasza Horn Gyula megjegyzésére 882
- 1956 november 4-e utáni kivégzések egy dunai stégen 883
- Milyen szerepe volt Teller Edének az atombomba elkészítésében? 887
- Sütő András levele - befejező (3.) rész 891
- A Szentszék és Budapest a diplomáciai kapcsolatok felvétele előtt 909
- Postabontás: 909
- Emlékek egy kamarazenekarról "Kutyu" jeligére
- Az Ezredes, aki 1949-ben eltűnt a pesti utcáról
- Adakozásra bíztat Szent Erzsébet napja

-

- Magyar-amerikai vegyes vállalat létrehozásáról kezdődtek tárgyalások egy amerikai altatószer magyarországi gyártása kapcsán 905
- Nemcsak a Suzuki Gyáron és a magyar kormányon múlik, lesz-e Suzuki-Gyár Magyarországon 905
- Szenes Hanna hősi halált halt pilóta lány emlékére - 45 év után - nyilvános ünnepséget tartottak 902
- Gondolat-jel - a kulturális hetilap tartalma 898
- Harminc perc alatt a Föld körül - tartalom 903
- Csak néhány kérdésben egyezett a kormány és a különböző ifjúsági szervezetek álláspontja a parlamentben tartott találkozón 923
- A Független Kisgazdapárt egykori vagyonuk elvétele fejében elfogadja a megüresedett MSZMP székházakat is 923

-

Külpolitika:

- Beszámoló az NDK-beli eseményekről (899, 912, 919)
- A két német állam együttműködéséről beszélt a német szövetségi bank elnöke (899)
- Helyszíni beszámoló a két Berlin határáról (900)
- Kohl kancellár lengyelországi programjáról (900, 921)
- Szovjet-moldáviai helyzetkép (901)
- Beszámoló az Új Fórum mai tanácskozásáról (913)
- Kritika érte azt a CS jövőkutatót, aki szerint hazája elmaradott országgá vált (915)
- Glasznoszty a prágai TV-ben? (916)
- Továbbra sincs megegyezés a vorkutai bányászok és a szovjet hatóságok között (922)

-

---1989, november 12. VASÁRNAP.---

KOSSUTH - adó.

VASÁRNAPI ÚJSÁG.

Itt a Vasárnapi Újság.

A mikrofonnál Gyórfy Miklós.

HÍREK.

7 h.

Berlin:Több mint egy millió NDK-beli látogatott szombaton az NSZK-ba vagy Nyugat-Berlinbe. Túlnyomó többségük azóta vissza is tért otthonába. A Brandenburgi kapunál este ismét több ezren gyültek össze követelve a fal lebontását. A keletnémet hirügynökség feszültnek minősítette a helyzetet.

Washington: M. Gorbacsov nem hivatalos üzenetben tudatta Bush amerikai elnökkel, hogy támogatja az NDK vezetésének döntését a határok megnyitásáról. A Fehér Ház szóvivője nyilatkozatában azt emelte ki Gorbacsov táviratából, hogy a szovjet vezető nagy jelentőséget tulajdonít az NDK-ban végbemenő változásoknak, amelyek reménye szerint továbbra is nyugodt légkörben zajlanak.

Dallas: Az amerikai elnök szerint elképzelhetőek a keleteurópai változások. Bush texasi újságíróknak nyilatkozva óvatos politikát sürgetett Kelet-Európával szemben mert mint mondta, aggódik az események felgyrosulása miatt. Megismételte, hogy az Egy. Államok kész segíteni a szovjet gazdasági gondok megoldásában, egyuttal az emberi jogok nagyobb mértékű tiszteletben tartásáról szólította fel Csehszlovákiát és Bulgáriát.

A keleteurópai változások ellenére is fenn kell tartani az Egy. Államok katonai erejét, jelentette ki az amerikai védelmi miniszter. Azzal érvelt, hogy az NDK-beli határok megnyitása és a Varsói Szerződés más országaiban tapasztalható reformok az amerikai katonai erő

A bolgár értelmiségiek ellenzéki szervezet nyilatkozatban üdvözölte, hogy lemondott Todor Zsivkov, a bolgár kommunista párt főtitkára. A

(Vasárnapi Újság.)

csoport azt reméli, hogy hamarosan Bulgáriában is engedélyezni fogják a független szervezetek működését. A bolgár értelmiségiek ellenzéki mozgalma nyilatkozatában megerősítette, hogy kész együttműködni a hatalommal és azokkal a társadalmi szervezetekkel, amelyek valóban radikális változásokat akarnak Bulgáriában.

Prága: A csehszlovák vezetést bírálta az ottani szocialista ifjusági szövetség elnöke, bár együttműködést ígért a hatalmon lévő kommunista pártnak. A szövetség kongresszusán, amelyen ott volt Jakes főtitkár, Husak államfő és Adamec miniszterelnök Vaszil Maharita önteltséggel vádolta a vezetést, amely szerint már nem élvezi azt a bizalmat mint korábban Együttal állást foglalt a Csehszlovákiában és a környező országokban működő ifjusági szervezetek együttműködése mellett.

Az időjárásról:

Sokfelé párács a levegő, több helyen köd van. Gyenge a légmozgás, a hőmérséklet mínusz 3 plusz 4 fokozott alakul.

Ma a köd nagyrésze lassanként feloldozlik. Várhatóan felhős, párács idő lesz, eső nélkül. A szél mérsékelt marad. A hőmérséklet kora délután általában 10 fok, a tartósan ködös helyeken 5 fok körül alakul. A késő esti órákban nulla plusz 5 fokig hűl le a levegő.

-

Most elmondom a hátralévő 1.5 óra tartalomjegyzékét.

- Az agrárgazdaság érdekében lobbiztam és azzal hizelgek magamnak, hogy nem eredmény nélkül. SZABÓ ISTVÁN válasza HORN GYULA megjegyzésér

- Kivégzések egy dunai stégen 1956 november 4-e után.- Magyar családtörténet vázlat a XX. század második feléből.

- Sajnálom,. Amit nem tettem meg az hiba volt. A tudós dolga az, hogy megmagyarázza azt ami lehetséges. Teller Ede az atom- és hidrogénbomba-ról.

- Unokák és dédunokák fogják lesütni szemüket olyan elődök hallatán, akik szolgálalküsből az ellenkezőjét hangoztatták annak, amit elemi kötelességük lett volna kimondani. SÜTŐ ANDRÁS levele

8 óra után:

(Vasárnapi Újság.)

Az új lépés nem a korábbi kis lépések következménye. A Szentszék és Budapest a diplomáciai kapcsolatok felvétele előtt.

- Postabontás. Emlékek egy kamarazenekarról, Kutyu jeligére.
- Az ezredes, aki 1949-ben eltűnt a pesti utcáról.
- Adakozásra biztatás Szent Erzsébet napján.

A lobbista nem lehet falmelléki. Szóváltás közvetítéssel.

A nádudvari tszben tartózkodó SZABÓ ISTVÁNT munkatársunk telexen kerte meg kérdéseivel.

- Minap egy személyeskedő vita kapcsán HORN GYULA azt állította, hogy önnel kemény vitái voltak az egykori Központi Bizottságban. Milyen kérdések körül folytak az önök vitái?

- Leghatározottabban kijelentem, hogy HORN GYULÁVAL soha, semmilyen vitám nem volt sem a KB fórumán, sem azon kívül. Egyébként is az elmúlt 20 év során mindössze 2-3 esetben beszélgettünk, akkor is oly rövid ideig, hogy a vita már csak azért sem alakulhatott ki közöttünk. HORN GYULÁT a KB apparátusának szerény és a hivatalos irányvonalhoz mindig lojális pártmunkásaként ismertem meg, aki ha valamivel kitűnt a többiek közül az a jó felkészültség, a felsőbbiség iránti tisztelet és odaadás. E tulajdonságok nélkül persze aligha futhatott volna be ilyen karriert a párt és az államappartásban. Önálló arculattal csak a májusi pártértekezelt után jelent meg a politikában.

- HORN GYULA ugyanebben anyialtkozatában önt falmelléki lobbizónak nevezte.

- Egész pályafutásom során gazdasági területen dolgoztam. Aki az elmúlt évtizedekben a gazdaságban meg akart kapaszkodni, vagy pláne eredményekt kívánt elérni, annak szükségképpen lobbizni kellett. Vállalom, hogy az agrárgazdaság érdekében lobbiztam, s azzalhízelgek magamnak, hogy nem is midnen eredmény nélkül. A falmelléki minősítésre az a válaszom, hogy a libbizás és a falmelléki stilus egészen más kategória. Oly annyira, hogy a kettő nem fér meg együtt, sőt kizárja egymást.

- Egyéb megjegyzése nincs? Perelni nem fog?

- Nincs, mert nem szeretnék durva lenni. S nem ivánom a bíróság teendőit szaporítani.

(A kérdéseket, válaszokat egy hang olvassa. A tagolás csak a jobban érthetőség érdekében. Monitoring.)

(Vasárnapi Újság.)

7 h. 9 perc.

- Vajon gáyan élnek ebben az országban olyanok, akiket kiver a víz, ha pincébe kell belépniök? Olyanok, akiknek görcsbe rándul a gyomruk egy-egy szűk folyosón. Olyanok akik számár a pufajka csak, és csak is azt jelenti, a pufajkásokat. A nost következő családregeényi vázlat főhőse pl. ha akár csak egy hídon átmegy és lenéz a vízbe, máris arra a bizonyos 1956 neovemeabri napra gondol, amikor ott a Dunaparton a halottak után a vízbe vetette magát. A neve SOMLAI LAJOS. Vele beszélyget Király edit:

- Simsalek Lajost Somlai Lajos néven ismerik a futballszurkolók. Sok nemzetközi labdarugó meccs, játék vezetője volt, a FIFA és az UEFA labdarugó vezetője. Hány ilyen nagy nemzetközi meccset vezetett?

- Számításom szerint 72 nemzetközimérkőzésen voltam vezető bíró és idehaza 172 MBI-es élvonalbeli labdarugó mérkőzésre emlékezem vissza, erre a számomra hát kedves időszakra.

- Ez ugye a 60-as évek közepétől a 70-es évek végéig tartott?

- Igen. Ez a nemzetközi besorolásom 1978 őszén, az akkori korhatárnak megfelelően hát 47-48 éves korban búcsuztunk a labdarugó játévezetés-től.

- Gondolom gyerekként került kapcsoltba a labdával meg a zöld gyepel

- Természetes. 1938-ban amikor bevitratott édesapám az iskolába, ajándékként mint az alektromos művek alkalmazottja, az elektormos művek sporttelepére mint labdaszedő gyerek vitt ki jutalmul.

- édesapja mit csinált az elektromos műveknél?

- Kábelszerelő volt. Egy rendkívül elismert, jó szakember. Őneki köszönhettem azt, hogy 1949 őszén a szakmából felszabdulva az elektormos művekhez kerültem, mint transzformátorállomás szerelő.

- Tehát édesapja nyomdokain haladva ön is a elektromos művekhez került. Mutatott nekem egy igazolványt, amelyben az áll, hogy igazoljuk, hogy Simsalek Lajos, Budapest főváros elektromos művei munkás-tanácsának elnöke. És ő a művek dolgozói érdekinék védlemében eljárásra jogosult. A dátum, 1956, november 20. Ez az igazolvány két nyelvű, magyar és orosz nyelvű. Milyen intézkedéseket tett, vagy mit csinált ön ezzel az igazolvánnyal?

- November 4-e után aggasztó hírek érkeztek, hogy zaklatják, sztrájktrőrknek tekintik az elektromos művek dolgozóit, akik az áram és a hálózatfenntartás érdekében végezték a munkájukat. Ekkor készi-

(Vasárnapi Újság.)

tettünk egy ilyen provizórikus igazolványt, mait hát mindeféleképpen szerettnék volna az akkor szovjet illetékes parancsnoksággal aláírtni. hogy ezen igazolvány fel utatóit ne zaklassák, sőt segítsék elő e munkájuk végzésében.-

- Ez a szovjet parancsnokság hol tartózkodott?

- Tudomásunkra jutott, hogy az elektromos művek Duna-parti sporttelepén beásták magukat harckocsi dandárok és sivatagi járművek és én akkor lehatároztam a munkástanács tagjainak a megbeszélésével, hogy én felkeresem ott a legilletékesebb szovjet parancsnokot. Kocsival el tudtam menni, megközelítettem, első őrségig, ami kb. a Révész utcától és az elektromos művek sporttelep között egy olyan 500 méter táv lehet. Odáig jutottam el, majd ott az első őrszemnek elmondottam hogy én ki vagyok és mit szeretnék tenni. A történet következő részén az volt, hogy elevezettek onnan két tiszt társaságába és egy pugajkás, magyarult udó társaságban. De nem a kijráat felé, hanem a hátsó kerítés felé, ahol a pálya Duna-part felőli oldaláról ki lehetett menni. Harckocsik köhött bukdácsolva és a sivatagi járművek köhött bukdácsolva kerültünk oda hátra, ahol is a legnagyobb meglepetésemre egy sivatagi gépjárműből, egy ilyen nagy, nyitott tetejű gépjárműből, hét civil embert vezettek ki, közel a Dunaparthoz. Nekem az volt az érzésem, hogy azért küldik őket a Duna-partra, hogy a stégek emeljék ki, akkor még többet nem láttam. Egy nő volt közöttük. És amikor lementek a Duna-part végre a stéghez, a sivatagi gépjármű tetehjéről lekaszálták őket. Mind a hetet. Élettelenül kerültek el és halálfélelem, ami elképzelhető volt a számomra, egyetlen menekülési lehetőséget se találtam onnan, mert nem láttam mást csak harckocsit és harckocsit láttam. és a következő hét embert, akit abból a kocsiból kiengedtek azt levezeték azzal, hogy az a hét ember tetemét huzzák bele a Dunába.

- Kik lehettek ezek, akiket itt a Dunába-lőttek 56 novemberében?

- Fiatalember volt, közép korosztályú emberek voltak. Egy nő volt közöttük, az első csoportban. A második hét csoportban nem volt nő, csak férfiak voltak. Kiabáltak, jajjveszéltek és ezt a hetet is legéppuskázták.

- És ön hogy tudott megmenekülni ebből az oroszlan-ketrecből?

- Én akkor már jóformán észnél sem voltam, amikor ezt a szememmel láttam és akkor hittem el, hogy amit jelentettek előtte, hogy ott már több embert agyonlőttek. A későbbiekben a kerítésen maradt foszlányok,

(Vasárnapi Újság.)

meg tetemdarabok ezt igazolták. Az én megmenekülésem ma sem tudom, hogy hogy történt. magyarul rámszóltak, hogy menjek le és huzzam bele a sté nél ezeket a vízbe. és már csak hármat tudtam, a többi beleborult a vízbe. Majd amikor az utolsót, a harmadikat huzzam a vízbe, akkor egy nagy ordítást hallottam, hogy ugorj! És szinte önkéntelenül is zuhantam az utolsó emberrel együtt a Dunába, bele a vízbe. Örült módjára, szinte esze veszett módjára próbáltam magamat valahogy ottan olyan helyzetbe hozni, hogy a vizen maradjak. De képtelen voltam. Hosszú vizen való vergődés, vagy víz alatti vergődés után, amikor is úgy éreztem, hogy a vízbe furódó golyók gyakorlatilag a testemen keresztül mennek, fájdalmat, óriási fájdalmat éreztem. Idegileg az a pillanat a halálokat jelentette. És mégis egy 20-30 méterrel lejjebb, a víz felszínén találtam magamat és így a Drúáva utcánál értem partot és így menekültem meg extra küldetésből.

- Úszott azóta a Dunában, a Duna alatt?

- Hát a Metroba igen azóta, de akkor is halálfélelmem van még a víz tetején is, amikor a hidon átmegyek, nemcsak amikor

- Hogy 1956-ban aktívan bekapcsolódott a politikai életbe, a munkástaácsban részt vett, ennek nyilván előzményei voltak?

- Hát az, hogy 1956-ban elektromos művekmunkástanácsának az elnöke lettem, az édesapám sorsával függhetett közvetlenül össze, ami később be is igazolódott.

- Mi történt az édesapjával?

- 1950 júniusában, éjjel 12 órakor három géppisztolyos, bőrkabátos ÁVH-ás megjelent és az 5 gyermeket felzavarva álmából és a leghevesebb tiltakozásunk ellenére, édesapánkat, úgy ahogy volt, pizsmába, papucsba úgy vitték el, hogy mindegyikőnkéről megvertek. Mindegyikőnkön hagytak egy maradandónyomot. Így búcsúzott el édesapánk egy kis időre abból a kis szoba-konyhás lakásból.

- Milyen indokkal vitték el az édesapját?

- Akkor és utána hosszú ideig ezt nem lehetett megkérdezni senkitől, mert erre senki nem adott választ. Mi megpróbáltunk és én magam is többször olyan helyzetbe kerülni, hogy az édesapám után kutassunk de később, egy három hónapra rá, október táján kaptunk egy értesítést, Kistarcsáról, hogy az édesapámat az édesanyám és egy kiskorú gyermek meglátogathatja. Így Ferenc nevű öcsém volt a kisebbik aki édesanyámmal elment és ez volt az első hír és jel arra egyáltalán, hogy tudtuk

(Vasárnapi Újság.)

hogy az édesapánk él és Kistarcsán van. De akkor még nem gondoltuk, hogy ennek milyen hosszabb következménye lesz.

- Milyen következménye lett? Hová került az édesapja?

- olyan következménye lett, hogy többet nem kaptunk meghívót Kistarcsára az édesapám látogatására, hanem 1952-be, hosszas keresés után az akkori belügyminisztériumból kaptunk egy holtta nyilvánítási levelet. Amiben is közölték, hogy édesapán elhunyt, de nem közölték, hogy hol és hogy milyen körülmények között. Ezt minket természetesen az öt gyermeke és édesanyánk, ennél nagyobb tragédiát nem tudtunk elképzelni, felfogni. Ez nagyon megrázott bennünket, azért is mert abban az időben is nagyon megvotunk bélyegezve, kivette voltunk, hisz az államvédelmihatóság akkor nemcsak akiket elvitt, hanem a hozzátartozókat is, a családtagokat is megfélemlített és bizony nyomorékká illetve tehetetlenné tett a továbbiakban.

- Végülis mikor találkoztak az édesapjával?

- 1953 júliusában. Ő nem szólt egy szót se, megölelte a gyermekeit és azt mondta, hogy itthon vagyok gyerekek.- Később derült ki, hogy a recski internálótábor felosztatásával egyidejűleg nyerte ő is vissza onnan szabadságát. Így került haza.

- És kaptak valamiféle magyarázatot arra, a későbbiek során, hogy miért internálták?

- Mi szerettük volna az akkori szóhasználattal és ma is divatos szóhasználattal rehabilitáltatni. megpróbáltuk rendezni a sorsát. Soha nem tudtuk. A mai napig sem. És csak egy, egyetlen egy levél érkezett 1956 szeptember 19-én, a belügyminisztérium titkárságáról. Internálása ügyében beadott kérelmével kapsoaltban értesitem, hogy ügyét felülvizsgáltuk. megálatpitottuk, hogy önt Simsalek Lajos, Somlóvásárhely 1904, született, édesanyaj, alaptalanul internálták. Ezért emiatt, semmi hátrány nem érheti.

- BORGOS GYULA, államvédelmi alezredes a BM titkárság vezetője írta a és ott a pecsét ezen a beadványon. Látok itt egy újabb keletű levelet, amely a belügyminisztériumból érkezett. A dátum pedig 1989 szeptember 8-a.

- A belügyminisztériumból érkezett és ennyi idő után a hangvétele is meglepett. Hisz egy internált, aki később 56-ban elvtárs lett, majd 1989-ben Somlai Lajos Úr. Ez a levél a legnagyobb meglepetésünkre kéri, hogy az édesapám nevét a Recski Szövetség főtitkárától, az ottnai nyilvántartásból megkapták és ez alapján egy adatlapot mellé-

(Vasárnapi Újság.)

keltek, amiben kéri, hogy az édesapám neve, születési helye, édesanyja neve és az internálásának kezdete és vége és ezek az adatok szerepeljenek rajta.

- Ezt ahogy látom ön ki is töltötte és lakcímnak a Megyeri temetőt irt
- Igen. A Megyeri temetőt irtam, mert hosszú viszontagságos utja után édesapám elhunyt. Ezt a levelet ő már nem élhette meg. Nem érte meg édesanyánkat se, aki az édesapán sorsán osztozott. Ő is a meghatározott életét befejezte, elment apánk után, elment a kisebbik testvérünk után, meghalt.

-

Telefonszámaink: 1-387-915 és 1-378-296.

3 perc múlva fél 8.

Az én dolgom az, hogy megértssem mit lehet csinálni és az, hogy magyarázzam azt, amit lehetséges. A többi a többiek dolga, mindenki dolga. Ez a két mondat TELLER EDÉTŐL való, akivel 4 héten át beszélgetett itt a Vasárnapi Újság hullámhosszán Zelei László. Az életfilozófiájáról, halálról, Istenről, erről a századról és az eljövendőről. Adásaink közben sokan megjegyezték mirét nem beszélt a hidrogénbomba atyja a léynegről, a bombáiról, az atomról is meg a hidrogénről is. Most ez következik a tudós felelősségének telleri értelmezésével és egy sajnálommal. TELLER EDÁT Zelei László kérdésezi:

- Önnek milyen szerepe volt az atombomba elkészítésében és főleg ami a magyar hallgatót érdekelheti, hogy milyen volt a viszonya Oppenheimerrel, illetve a bomba ledobásával vagy le nem dobásával?

- Hát sajnos a bombát bizony ledobták, mielőtt megmutatták volna. Ha azt előtte demonstrálni lehetett volna a japánoknak, hama azt lehetne állítani, hogy a világhéborút bevégeztük azzal, hogy a tudás hatalmá megmutattuk és anélkül, hogy akárkit is megöltünk volna, akkor ma egy jobb világban élnénk és egy biztonságosabb világban. És egy világban, ahol az értelemnek több helye lenne és az izgalomnak kevesek. Ez sajnos nem így volt. és itt van egy történet, amit talán érdemes elmondani és érdemes meghallgatni. Szilárd Leo ajánlotta, hogy az atomtombombán dolgozzunk. Mi már majdnem elkészültünk. Az időpont kb. július 1-e, 1945. Én Los Alamosban voltam. Készülődtünk arra, hogy az első atombombát New Mexicoban kipróbáljuk. Egy levél jött Szilárdtól Chicagoból. Ő ott elkészült amunkájával, a magreaktorral kapcsolat

(Vasárnapi Újság.)

És ő és mások akkor Chicagóban azon tanácskoztak, hogy most mit kellene tenni. Most, hogy Hitler már meg van verve és az atombomba majdnem megvan. És ő, és sok más híres fizikus aláírtak egy felszólítást, egy levelet az elnökhöz. ne használjuk a bombát, mutassuk meg előbb. Talán a japánok békét kötnek. Talán a háborút további vérontás nélkül be lehet fejezni. Én alá akartam írni ezt a kérvényt, de a Szilárd többet akart. Azt akarta, hogy én másokkal is beszéljek Los Alamosban és több aláírást gyűjtsek. És ezt azt hittem nem szabad megtennem annélkül, hogy az igazgatót megkérdezzem. okos ember, barátoknak látszott, barátoknak ismertem. Elm, entem hozzá. Azt mondta, mi ehhez nem értünk, mi fizikusok vagyunk. Mi a szakmánkon dolgozunk. Az emberek Washingtonban ezt jól meggondolják. Ők tudják, hogy mit csinálnak, mi ne szóljunk ebbe bele. Amit erre én elhatároztam, az a következménye nem volt, de azért még ma is sajnálom. Elhatároztam, úgy éreztem, hogy az Oppenheimernek igaza van. Hogy az a felelősség, hogy az atombombával mit kell csinálni, az nem a mi felelősségünk. Megválaszoltam a Szilárd levelét és nem írtam alá a kérvényt. Kevés hónappal később megtudtam, hogy akkor amikor Oppenheimer velem beszélt, ő maga már egészen másféleképpen viselkedett. Megkérdezték őt és további első rangú fizikusokat, mit csináljunk az atombombával. És Fermi és Laurenz és Canton nem akarták ledobni az atombombát, de az Oppenheimer akarta. Nagyon jó érvelő volt. Rábeszélte a másik hármat. Mindez bent van egy szép könyvben, amit az Arthur Canton írt, A tanúk.. az atom keresztje, az atom alkalmazás. Amikor én mindezt megtudtam az már Hiroshima után volt és akkor kezdtem úgy, hogy amit nem csináltam az egy hiba volt. Hiba volt nem csinálni. Hát az én aláírásomra senki se figyelt volna, de mégis az lett volna a helyes. Azóta is sokmindent megtudtam. Mi most a történelemből tudjuk, hogy Hiroshima után mik voltak a következmények, hogy hány ember pusztult el. Rettenetes volt, de nem volt nagy meglepetés. Amit megtudtam az az, hogy Oppenheimernek semmi módon nem volt igaza. Amikor a hír megérkezett Tokióba a japán hadi bizottság szavazott azon, hogy a háborút most be kell-e fejezni. Hárman szavaztak mellette, hárman szavaztak ellene. Mielőtt Hiroshima történt, ugyan ezen háromnak és a másik háromnak pontosan azonos volt a véleménye. Hirosimának nem volt befolyása. De volt egy befolyás. A japán császár ő volt a csendes béketárs. Ő vezette ki azokat akik már akkor is a béke mellett voltak, de a japán törvény szerint ő

(Vasárnapi Újság.)

Isten volt, de nem volt meg a lehetősége, hogy beszéljen anélkül, hogy a törvényt megsértene. Ő erre a törvényt megsértette és beszélt. És ez állította meg aháborút. Hát én most meg akarom kérdezni, mi lehetett volna, hogy ha nem úgy dobtuk volna le a bombát, hogy attól sok ember meghaljon. Mi ledobhattuk volna azt 10.000 méter magasságból úgy, hogy azt 10 mérföldre akárki lássa. Ugy hogy az nagy menyndörgést csináljon, de senki se haljon meg. Ezt meg lehetett volna csinálni Tokió-öböl fölött., A császár láhatta volna. Mi ezt nem tettük. Ez lett volna a helyes. én akkor nagy hibát csináltam. Mint mondtam a hibámnak következménye nem lehetett, de hiba volt. Az helyes hogy a szakmában mint szakma embernek kell dolgoznom. de ha valami tudok, amit mások nem tudnak, azt meg kell mondani. Hogy az atomfegyvernek nagy lehetőségei vannak arra mi..... akkor többet gondoltunk mint ma. Annak a lehetőségét, hogy ezt meg kellene mutatni azt jobb lett volna megemlíteni.- Én ebből egyet tanultam. Az én dolgom az, hogy megértsem mit lehet csinálni, hogy megtegyem amit meg tudok tenni. És hogy megmagyarázzam azt ami lehetséges. Hallgatni akkor amikor tudok valamit és mások nem tudják, akkor hallgatni nem helyes! Én az atom-bombán dolgoztam, ezt nem sajnálom. Ha nem mi találtuk volna fel, tudom, hogy az oroszok akkor már dolgoztak rajta. És nekik is igazuk volt. A németek is dolgoztak rajta és mi ettől féltünk. De mi ma tudjuk, hogy Herisenberg, a tanárom, aki ezen dolgozott, majdnem nem csinált mást, csak hibákat. Pedig rendszeren ő sohasem csinált hibákat. Nekem az a gyanúm, hogy ő nem nagyon akarta anáciknak dolgozni. Kurcsatov (??) Oroszországban, jól dolgozott rajta. ha mi nem végeztük volna el az atombombát, a bomba létrejött volna mi nélkülünk is. Mi a bombát felhasználtuk, hogy a háborút befejezzük. És arra nagy szükség volt. A háborút másképpen befejezni, még jobb lett volna. Bomba nélkül is be lehetett volna fejezni, sokkal több véröntéssel. Jobb volt a bombát használni mint Japánba bemasirozni. De sokkal jobb lett volna a bombát először megmutatni.

- Ebből a ligikából következik számomra két dolog. Az egyik az, hogy a bomba megmutatása lett volna nyilván a szerencsésebb. A másik viszont hogy a bomba előállításával, amely szovjet részről is megtörtént a későbbiekben egy olyan fegyverkezési spirál kezdődött el, mi hát az emberiséget azóta is félelemben tartja, bizalmatlanságot szül. Vajon mivezette őnt oda, hogy ön úgy vált közismertté, hogy a hidrogénbomba atyja. Elmondta nekünk az atombomba ledobásával kapcsolatos kételyeit.

(Vasárnapi Újság.)

Mi vezette oda mégis, hogy a hidrogénbomba előállításában hát döntő szerepe volt?

-Nem mégis, hanem azért. Nekem az a dolgom, hogy tudjam amit tudni lehet. Megtegyem, amit megtenni lehet. megmondjam, amit megértettem. Ami alatt az atombombán dolgoztunk világhíres lett előttem régóta, világhíres lett előttem már 1942-ben, hogy lehet atomenergia felhasználásával mag repedéssel, hanem atomenergiát fel lehet használni mag összeállítással. Mint ahogy mondjuk hogy ez valószínűleg eredményes lesz és hogyan lehet eredményes. Ezt a munkát 45-ben leállítottuk. Én azt sohasem helyeseltem, hogy valamilyen amit megkezdünk, abbahagyjuk. Azt be kell fejezni, azt meg kell érteni, azt létre kell hozni. Hogy aztán mit tegyünk vele a legkövetkező kérdés. 45-ben megszűntünk dolgozni. 49-ben az oroszok létrehozták az ő atomfegyverüket. A legtöbbnek ez nagy meglepetés volt. nekem úgy látszott, hogy most aztán további megértéseket nem lehet és nem szabad elhalasztani. Hogy tudatlanságból sohasem lesz biztonság. Ennek aztán még egy speciális oka is volt. Még 45-be Hiroshima után Sztálin azt mondtam, nekünk, oroszoknak is meglesz az atomfegyverünk. és úgy mondta, több is lesz. Én azt hittem, hogy már akkor értettem hogy Sztálin mire gondol. 49-ben már nem lehetett megállnom, nem lehetett kételkednem. Szükséges volt tudni, mások sokan, sok jóbarátom is azt mondták, ami elég az elég. Mi most ne tegyünk többet. Ha minem fejlesszük ki a hidrogénbombát, az oroszok ezt sohasem fogják tenni. Nem volt igazuk! Most tudjuk a tényeket. 1948 első felében már Szakarov, a nagy orosz fizikus, a nagy és bátor orosz fizikus kezdett a hidrogénbombán dolgozni és eredménnyel. Ők kb. akkor fejezték be amikor mi. Hogy ha mi nem tesszük az oroszok sem fogják tenni. Annak az érveknél egészen világosan nincs alapja. de a hidrogénbombáéknak egy előnye van, vagy legalább is volt. Senki soha nem használta, senki soha nem dobta le. Legalább eddig nem. maradjon is úgy! Tudni kell, hogy a tudással aztán az ember mit csinálnak. Az is nagyon fontos, de az aztán nem a tudósok dolga, az mindenkinek a dolga, az a politikusoknak is a dolga. Különösen a politikusoknak a dolga, de legalább demokráciákban mindenkinek nagy hatással van a politikusokra. És azért igen, mindenkinek a dolga!

-

7 h. 44.

Harmadik hete hangzanak el a Vasárnapi Újságban részletek abból a levél

(Vasárnapi Újság.)

ből, amelyet az erdélyi SÜTŐ ANDRÁS tavaly szeptemberben irt VINCZE JÁNOSNAK, a Magyar nemzetiségi Román Dolgozók Országos Tanácsa alelnökének. A levél több mitn egy esztendővel a datálása után való közzétételét nem szükséges megmagyarázni. A levelet telejs terjedelmében közli majd a HITEL karácsonyi számában. Nálunk most a 3-ik befejező rész következik.

- Levelem befejezéseként hadd fűzzek néhány megjegyzést a supán fuitólag említett nemzetiségi sérelmek gyászos következményéhez. Ez pedig a tömeges kivándorlás dráma sorozata. Mert önnek is tudnia kell ami a romániai magyarságot illeti, már rég nem arórl van szó, hogy egyesek családegyesítés okából kérik végleges távozásukat azországból. Amennyiben a magyar nemzetiségű román dolgozók tanácsa felelősen óhajtotta volna tájékoztatni a prt- és államvezetőséget a mai nemzetiségi lét súlyos kérdéseiről, mindenek előtt erről a jelenségről kellett volna szólnia. Fél évszázad alatt a romániai magyarwságnak ez a harmadik, nagyobb méretű emigrációs hulláma és taláún a legdrámaibb, mivel potenciális méretei felmérhetetlenek. A végleges távozás végett törvényesen benyújtott kérvények száma ugyanis távolról sem azonos az emigrálás szándékát érlelők tömegével. Tisztsége folytán önnek tudnia kellene, hogy van olyan megyeszékhely ahol a szemtanuk becslése szerint közel ezer személy óhajtott volna bejutni végleges távozási kéremével az emigrációs bizottság szine elé. És szmit az, hogy nagyrészüket első izben elutasítják?: Hogy hálátlanoknak, sőt hazaárulóknak minősítik őket? Tisztelettelejs érelmükke, valóságos indokaikról n. szólva addig ostromolják a hivatalt, míg végül jóváhagyatik, hogy visznylag jó anyagi körülményeiket, családi házukat, szeretteiket elhagyva nekivágjanak az iseretlenségnek, vállalják a mindent ujrakezés kálváriáját, még a vagon lakást is apró gyerekekkel. Mi ez? VINCZE JÁNOS! Ne kerülgessük a szót! Tömeges menekülsé az ezer éves szülőföldről! Menekülsé törvénytelenül is, a szökés halálos veszedelmeit is vállalva. Miért vajon? Akikkelmagam beszéltem, százakkal, megrendítő tényekkel az emberi megaláztatások hihetetlennek tűnőpéldáival vallottam meg, hogy távozásuk okai távolról sem azok, amelyeket a kivándorlási bizottságok előtt hangoztattak. Nem a beteg és öreg naygnémi, nem a forón szeretett harmad unok atestvér és az örökölt lakás, hanem gyermekeik jövőjének féltése. Mit vallanak még a gyermekek szülők? Hogy utódaik hiába válhatnak jó román szakemberekké, ha nemzeti nyelvükben

(Vasárnapi Újság.)

és kulturájukban csökök maradnak, analfabéták. saját népük történelméből pedig főleg azt sulykolják a tudatukba, hogy nem egyebek dák városokat leromboló ázsiai hordák leszármazottainál. Mindezekhez képest minden más kivándorlási indokolás mellékesnek tűnik. Holott az sem potomság, hogy a szállásadásra vonatkozó 225 per 1974-es államtanácsi rendelet, amely 5.000-tól 15.000 leig bünteti annak megszegőit mindenképp a romániai magyar és német nemzetiséget sujtja. Az európai civilizáció erkölcsi normáitól eltekintve ez a tény önmaágban is naponta állítja györtő dilemma elé az emebrek százait, ezreit. Nem közvetlen rokonának, barátjának, vagy beteg gyermekével végszükségbe jutott idegen anyának adhat-e akár csak néhány órára is szállást annak kockázata nélkül, hogy a maximális büntetése esetén fél évi keresetével fizet a humanizmusáért. Hiányos jogtörténeti ismereteim elelnrée merem állítani, hogy ez a szálás-törvény páratlan a maga nemében. és folytatólag. Az sem potomság erdélyivárosokban, hogy minden idők legnagyobb méretű betelepítései folytán a helyi magy lakosság fiait, tömegesen helezik el az ország távoli, szin román megyéibe, azokat pedig, akiket ezt megtagadják a munkakerülés törvénye sujtja. Apáink és dédapáink szülőhelyén egyesek ilyen választ kapnak, majd ha felvettünk loo románt, lol-iknek téged is alkalmazunk. A 70-e sévek elején anank a megálapításnak hallatán, hogy a Székelyfő lakossága kompakt magyar, a párt és állami vezetés egyik felelős ember így szólt, ez nem egészséges állapot. majd gondokodni fogunk arról, hogy ne legyen kompakt. És úgy történik. Ezért lehetetlenség, hogy a településrendezési terveket elválasszuk attól a koncepciótól, amely szerint a székelyföldi magyrság kompakt jellege, nem egészséges. Ki-gyógyításána folyamaátt Marosvásárhely, Csikszereda, Sepsziszent-györgy etnikai arculatának rohamos változása jelzi. Miként van ugy pl. hogy Marosvásárhely magyar lakosságának aránya az 1955-ös 80 százalékról napjainkig kb. 40 %-ra csökkent.- Kell ehhez kommentár? Honfitársaink véglerges távozásának néhány olyan okát említettem, amelyeket nem mernek nyilvánosan hangoztatni. Volt aki megpróbálta. El is zavarták menten az emigrációs kérelmével együtt! Akik még ugy gondolják, hogy minden körülménynek köztöt az ősi szülőföldön kell maradniok, azt kérdik, miután hiavtalanosan is románoknak nyilvánítottak bennünket, van-e mód ebben az országban magyarként megmaradni? Van-e elelnszere az elharapódzott tömeges félelemnek? Határozottan állítjuk, van. Az emigrációs törekvések legfőbb ellenszere egy igen

(Vasárnapi Újság.)

egyszerű, világos pártpolitikai tételnek újbóli és következetes gyakorlati alkalmazása. Ez így hangzik - abból a tényből, hogy a nemzetnek hosszabb perspektívája van, következik, hogy a nemzetiségek léte is hosszabb perspektívájú. És folytatólag - mint előbb már mondtam e nemzetiségeknek továbbra is meglesz a maguk világos, és jól meghatározott helye és szerepe még hosszú időn át megőrzik a maguk sajátos egyéniségét, akár csak a nemzetek. Emlékszik ön ezekre a mondatokra? Olyan beszédből való, amelyben a román nemzet és a vele közs hazában együttélő nemzetiségek viszonyának elvi tisztázását, azok alapvető emberi jogainak a felsorolása is követte. Így többek között az anyanyelvtanuláshoz való jog. Az oktatás minden fokán, minden területén. A hatalmas, hosszas tapssal fogadott beszéd kiadványként is megjelent. Ezt ajánlanám szives figyelmébe. Címlapján ez áll - Nicolai Ceausescu Beszéd a magyar nemzetiségű dolgozók országos tanácsának plenáris ülésén. 1971, március 12-én. - Ez a beszéd a párt és államvezetés nemzetiségpolitikájának alapdokumentumaként került nyilvánosságra. Többek között az is elhangzott, hogy bővíteni kell a főiskolai oktatás anyanyelvi kereteit. Hogy a fiatalok szabadon választhassák meg melyik iskolába kívánnak járni és milyen nyelven kívánnak tanulni. Emlékszik ön, mi hangzott még el? A mi kötelezettségünk az, hogy megfelelő anyagi alapot teremtsünk s rendelkezésre bocsássuk szükséges tankönyveket ahhoz, hogy az ifjak azon a nyelven tanulhassanak, amelyet legjobban ismernek. Csakhogy azóta sok víz lefolyt a Dunán! Azok az intézkedések, amelyek a fentebb idézett pártpolitikai tételt gyakorlatilag érvényesítették volna elmaradtak. Teljesen vilgáossá vált, hogy a nemzetiségek hosszab perspektíváját, években mérték és az mára már lezártnak tekiknhető. Ezt óhajtaná érzékeltetni velünk a Magyar Nemzetiségi Dolgozók Tanácsak szégyentelejs önfeladása, amilyenre mind eddig nem akadt példa Európa egyetlen nemzetikisebbségének történetében. Mert szólni nem lehet leleni, sokan úgy vélik itthon és a nagyvilágban, hogy ez a tanács a romániai magyarság valóságos képviselője lenne. Ne az! Mai szégyentelejs szerepét nemzedékek fogják emlegetni. Unokák és dédunokák fogják lesütni szemüket olyan elődök hallattán, akik legjobb meggyőződésük ellenrée, közönséges szolgalekűségből, karrierféltésből az ellenkezőjét hangoztatták mindannak, amit elemi kötelességük lett volna kimondani, feltárni az ország vezető fórumai előtt. Bfejezésül had ismételjem emg határozott véleményemet, a mind nagyobb méreteket öltő nemzetiségi emigrálás ránknézve katasztrofális

(Vasárnapi Újság.)

folyamatát semmi sennm képes megállítani, csak egy olyan megújított nemzetiségpolitikai gyakorlat, amelynek elvi alapja a nemzetiségek széleskörű jogainak elismerése, a kulturális önrendelkezés. Annak tudomásul vétele, hogy miként as nemzet, ugyanugy a nemzetiség is letagadhatatlan társadalmi, törvényelmi kaegória, jól meghatározott etnikum, amely elemi emberi jogok alapján akarja megőrizni sajátos, kollektív egyéniségét. Ez a vágy és akarat most, a tömeges menekülés folyamatába fullad és nincs aki a távozók után szólna, gondoljátok meg emberek! Sirva fogjátok majd énekelni, hogy vissza, vissza, visszaterni nem lehet. Ám ha bárki szólhatna is, a szavak nem segítenek. Csak olyan intézkedések segíthetnek, amelyek az okozat végső okait szüntetik meg radikálisan és idejében. Még mielőtt a helybenmaradottak töredék csapat el nem mondhatja maga is hogy ha meg is fogyatkozunk, azért nem jutunk Az időnek biztató jeleit észleljük.

Kelt: Marosvásárhely, 1988, szeptemberében. Tisztelettel Sűrő András.

Sűrő András levelének befejező részét Sinkovits Imre olvasta fel

HÍREK.

8 h.

Berlin: Több mint egy millió NDK-beliátogatott szombaton az NSZK-ba vagy Nyugat-belrinbe. Túlnyomó többségük azóta vissza is tért otthonába. A Brandenburgi kapunál este ismét több ezren gyültek össze követelve a fal lebontását. A keletnéem thirügynökség feszültnek minősítette a helyzetet.

Washington: M. Gorbacsov nem hivatalos üzenetben tudatta Bush amerikai elnökkel, hogy támogatja az NDK vezetőségének döntését a határok megnyitásáról. (Ismétlés.)

Dallas: Az amerikai elnök szeirnt elképesztőek a keleteurópai változások. (Ismétlés.)

A keleteurópai változások ellenére is fenn kell tartani az Egy. Államok kaotnai erjeét, jelentette ki a védelmi miniszetr,. Azzal érvelt, hogy

(Hírek 8 h.)

az NDK-beli határok megnyitása és a Varsói Szerződés más országaiban tapasztalható reformok az amerikai katonai erőknek köszönhetően váltak lehetővé.

Szófia: Bolgár értelmiségiek ellenzéki szervezete nyilatkozatban üdvözölte, hogy lemondott Todor Zsivkov a KP főtitkára. (Ismétlés.)

Prága: A csehszlovák vezetést bírálta az ottani szocialista ifjúsági szövetség elnöke, bár együttműködést ígért a hatalmon lévő kommunista pártnak. (Ismétlés.)

- o o o -

PETŐFI - adó.

HÍREK.

9 h.

Az NDK hatóságai újabb átkelőhelyet adtak át, hogy csökkentse a torlódást a berlini falnál. Ez az átkelő a Potsdamer Platznál létesült. Ez a 2. világháború előtt Belrin leforgalmasabb tere volt. A munkások egész éjjel dolgoztak annak érdekében, hogy megszüntessék a műszaki akadályokat, amelyeket 28 éve elsőnek itt létesítettek, a kettéosztott Berlin határán.

Kiküldött tudósítónk, Kanyó Lászlóbeszámol arról, hogy a város nyugati és keleti részének polgármestere reggel 8 órakor az újonnan megnyitott átkelőhelynél a Potsdamer Platzon találkozott.

Több mint 1 millió NDK-beli látogatott csak tegnap az NSZK-ba vagy Nyugat Berlinbe. Túlnyomó többségük azóta vissza is tért otthonába. A Brandenburgi kapunál este ismét több ezren gyűltek össze követelve, a fal telejs lebontását. A keletnémet hirügynökség feszültnek minköztette a helyzetet.

Az amerikai elnök szerint elképzelhetőek a keleteurópai változások. Bus texasi ujságíróknak nyialtkozva óvatos politikát hirdetett Kelet-Európával szemben, mert mint mondta, aggódik az események felgyorsulása miatt. (Ismétlés.)

(Hírek 9 h.)

A keleteurópai változások ellenére is fenn kell tartani az Egy. Államok katonai erejét, jelentette a védelmi miniszter.

(Ismétlés.)

Bush amerikai elnök felszólította a kubai vezetést, hogy haladéktalanul engedje szabadon a politikai foglyokat az országban. Az elnök Dallasban az éhségstrájkot folytató kubai elitéltek érdekében tett közzé nyilatkozatot.

Bangladesh fővárosában több tízezer ember követelte az elnök lemondását. A tiltakozók szabad választásokat sürgettek és a hét éves katonai kormányzat után polgári irányítást szorgalmaztak Daccában a tünetésen.

- o o o -

KOSSUTH - adó.

HÍREK.

10 h.

Az NDK hatóságai újabb átkelőhelyet adtak át, hogy csökkentsék a torlódást a berlini falnál. (Ismétlés.)

Több mint egy millió NDK-beli átogatott csak tegnap az NSZK-ba vagy Nyugat-Berlinbe. (Ismétlés.)

Az amerikai elnök szerint elképesztő gyorsaságúak a keleteurópai változások. (Ismétlés.)

A nyugatnémet kancellár folytatja lengyelországi programját, amelyet pénteken szakított meg az NDK nyugati határainak megnyitása után. H. Kohl részt vesz egy misén egy olyan körzetben, ahol nagy lélekszámú német kisebbség él. H. Kohl előzőleg aláírta azokat az egyezményeket, amelyek alapján az NSZK gazdasági segítséget nyújt Lengyelországnak.

Mazowiecki lengyel kormányzó arra kérte a szénbányászokat, hogy a következő 5 hónapban ismét dolgozzanak szombatonként. A miniszterelnök véli, hogy a bányászok ezzel hozzájárulhatnak Lengyelország gazdasági

(Hírek 10 h.)

nehézségeinek felszámolásához.

Szófiában hétfőre tömeggyűlést szerveznek a demokráciát követelők. Az elelnéki vezető kijelentette, ha Bulgáriában megengednék a független mozgalmak tevékenységét, akkor balkáni ország felzárkózhatna a keleti tömbben zajló legújabb változásokhoz.

Szovjet- Moldávia fővárosába egy kisebb belügyi alakulatot vezényeltek azután, hogy zavargások voltak Kisinyovban és megsérült mintegy 130 ember. A köztársasági nemzeti mozgalmának vezetője Georgi Malarsuk is nyugalomra szólította fel az embereket az összetűzések után. A jelentős részben románok lakta Moldáviában a tüntetők pénteken felgyújtották a belügyminisztérium épületét is. Azt követelték, hogy engedjék szabadon a letartóztatott aktivistákat, akik a nemzeti mozgalomba résztvettek és megzavarták a november 7-i ünnepeket.

Bush Amerikai elnök felszólította a kubai vezetést, hogy haladéktalanul engedje szabadon a politikai foglyokat az országban.
(Ismétlés.)

Bangladesh fővárosában több ezer ember tüntetett követelve az elnök lemondását. A tiltakozók szabad választásokat sürgettek és a hét éves katonai kormányzat után polgári irányítás szorgalmaztak Dacvában.

Időjárás jelentés.

PETÓFI - adó.

HÍREK.

11 h.

(Ismétlések.)

- o o o -

KOSSUTH - adó.

GONDOLAT - JEL.

11 h.

Felelős szerkesztő: Bölcs István.

Őn a rádió kulturális hetilapját hallja, a 6-ik évfolyam 48-ik számát.

Negatív utókor, vagy dokumentum. Kabakov filmnovellájában maga a valóság vált fantasztikumká. --

Heidegger nem hagyott ránk szabályszerű tanítást. Utakat jelzett csupán, amelyeket magunknak kell bejárjunk. Interjú Hans Georg Gadamer heidelbergi professzorral. --

Igéretet csak arra tehet, hogy gondolkodni fogok, arra nem, hogy mit gondolok.- Elmélkedés a filozófia pangásáról. --

A lajstromok pontosak és több példányban készültek. Adalékok a Petőfi-kereső mozgalom dilettantizmusához, tények az orosz bürokrácia precizitásáról. --

Filológiai háttér nincs, lélektani ellenérvek vannak. Az oroszult írt versek szerzője nem lehet Petőfi Sándor. --

A Gondolat-jel mai szerkesztője Ocsovai Gábor, a műsorvezető Györffy Miklós.

(Az egy órás adás szalagon.)

- o o o -

KOSSUTH - adó.

DÉLI KRÓNKA.

12 h.

A mikrofonnál Orbán Györgyi.

Időjárás előrejelzés. ---

Az NDK-beli eseményekről állandó tudósítónk Bedő Iván számol be:

- A berlini fal lebontásának amugy is történelmi napjaiban történelminek tartott helyen nyitottak újabb átkelőhelyet. A Postdamer-Platzon, amely háború előtt nemcsak Berlin, hanem egész Európa legforgalmasabb tere volt, de a város kettéosztása után szinte külvárosává vált a belváros közepén. Reggel a kt polgármester személyesen nyitotta meg az átkelőt. Az NDK fővárosának polgármestere maga is történelminek nevezte a pillanatot. A politikusok aztán eltűntek a tömegben. Ma reggelre kiderült, hogy a tegnapi becslések túl óvatosak voltak. Valójában 800.000 keleti volt tegnap a nem egészen 2 milliós Nyugat-Berlinebn és az áradat ma várhatóan még nagyobb lesz. A belváros egész éjszaka spontán népünnepély helyszíne volt. Az emberek a főutcán táncoltak, a vendéglősök ingyen mérték a sört. A bankok szombaton is éjfélig nyitva tarottak, hogy az NDK-ból érkezőknek kifizessék az ajándék 100 márkát. Sokan a hideg éjszakában hajnalig az utcán maradtak vagy a Trabantjukban aludtak. Haosnlóú a helyzet a két német állam határán is. Sorra nyitják az új átkelőket, de helyenként akár 10 kilométeres dugók alakultak ki. A határ és Nyugat-Berlin közötti 2 ór. ut most 16 óra hosszat is tarthat. Szinte bármi történik jelképes vagy történelmi jelentőséget nyer. A határon az autópályát felverte a gaz, de ma éjjel eltávolították az akadályokat és az autópályán újra autók járnak.

A két német állam együttműködéséről si beszélt a nyugatnémet szövetségi bank elnöke. Bernát György jelentése:

- Az NDK 5, legfeljebb 10 éven belül elérheti a nyugati életszintet, amennyibe megvalósul a szoros német-német együttműködés. Ennek esélyeiről nyilatkozott a Bild am Sonntag című lapnak a Deutsche Bank elnöke. A kooperáció gyorsabban hozhatja meg gyümölcsét mint más keleti országok esetében, mert az NDK-val nincsenek nyelvi nehézségek, felfogás vagy értékrendbeli különbségek. Mondta. A gazdasági csúcscsökkentő a közös vállalatokat nevezte az együttműködés legjo

(DK.)

előremozdítóinak, ahogyan pl. Magyarország vagy Lengyelország esetében történik. A nyugatnémet pénzügyminiszter szerint az NSZK felkészült gazdasági segítségnyújtásra és elutasította a szociáldemokratáknak azt a javaslatát, hogy új adóból teremtsék elő a szükséges évi, legalább 10 milliárd márkát.

Kiküldött tudósítónk Zentai Péter a két Berlin határáról küldött helyszíni beszámolót:

- 1.200 nyugatnémet árka tiszta haszon egyetlen nap alatt banánból, dicsekszik egy török vendégmunkás amikor az iránt érdeklődöm mit lehet keresni ezen az alkalmi standon néhány méternyire a berlini határátkelő helyek egyikétől. A férfi mosolyogva teszi hozzá, most már nem Allah, ahnema keletberlini pártvezetés nevét foglalom imáimbába. Hát igen. A határ megnyitása révén sokan megfoták az Isten lábát Nyugat-Berlinben és az NSZK-ban általában. Egy friss adat szerint csak tegnap 1.5 millióan mentek át keletről nyugatra, s ebből 800.000-re tehető a keletberliniek száma.

Az amerikai elnök elképesztőnek tartja a keleteurópai változásokat. Kijelentette, óvatos politikát akar folytatni a térségben. G. Bush az emberi jogok érvényesítését sürgette Csehszlovákiában és Bulgáriában. Az amerikai államfő aggódik ugyan a keleteurópai destabilizálódás miatt, viszont kész hozzájárulni a szovjet gazdaság javításához, ha ezt Moszkva is elfogadja.

Szófiában elelnzéki csoportok hétfőre tömegtüntetését szerveznek a demokráciáért. Egy emberi jogi aktivista azt mondta, hogy Bulgária felzárkózhatna a keleteurópai reformokhoz, ha engedélyeznék a független mozgalmakat. Az ellenzék egyébként üdvözölte, hogy több mint három évtized után távozott a balkáéni ország éléről Todor Zsivkov.

A nyugatnémet kancellár lengyelországi programjáról Nemes Gábor számolt be:

-Ma délelőtt került sor Kohl kancellár lengyelországi látogatásának korábban legnagyobb vitát kiváltó programjára a misére. A vita persze csupán az istentisztelet helye körül volt. Kohl, némileg lebecsülve vendéglátói érzékenységét eredetileg egy olyan helyhez ragaszkodott amely a lengyelek számára a nemzeti megaláztatás szimbóluma.

(DK.)

Aztán a kanellárnak bele kellett nyugodnia , hogy ez nem megy. A német és a lengyel nyelvű misét végül a sziléziai Czizsován tartották, amely Kreisau néven a Hitler ellene német arisztokraták és főtisztek szervezkedésének központja volt. Ide már eljött Mazowieski miniszterelnök is. Kohl ma egyébként egésznap egyházi programot bonyolít le. Este viszont bepótolja pénteken elmaradt találkozását Jaruzelski elnökkel, akivel közösen áttekinthetik a legújabb német események várható világpolitikai fejleményeit is.

A lengyel kormányfő attól tart, hogy ismét szénhiány lesz a télen. Ezért felszólította a bányászokat, akiket a következő 5 hónapban dolgoztatnak szombaton is. Mazowieski Szolidaritás párti miniszterelnök azt reméli, hogy a felhívásának elfogadása enyhíti Lengyelország gazdasági gondjait.

Szovjet-moldáviai helyzetkép Izbéki Gábortól:

- Moldávia fővárosában Kisinyovban jelen pillanatban nyugodt a helyzet, mondta telefonon egy órával ezelőtt a helyi hírigényőség az ATEM igazgatója. Mint mondta maga is kint volt az iszlám emlékműnél, ahol 200 fő gyűlt össze. De az emberek teljesen nyugodtan viselkedtek betartva a helyi vezetés tegnapi, nyugalomra intő felhívását. Még tegnap a köztársasági belügyminisztérium kérésére Moszkvából egy belügyi katonákból álló alegység érkezett Kisinyovba. Ennek létszámát a helyi hírigényőség vezetője nem udta megmondani. A péntek esti összecsapás során egységült mintegy 140 ember közül 3 rendőr állapota a legsúlyosabb. A helyi tvben tegnap a köztársasági parlament elnökségének elnöke beszélt. Nyugalomra, mérsékletre, józanságra intette a város lakosságát. Kisinyovban az állami és pártvezetés döntése nyomán tilos mindenféle gyűlés és demonstráció, kijárási tilalom ugyanakkor nincs. Nem árulnak szeszestalt és nem szabad használni a társadalmi szervezeteknél lővő megafonokat és adó-vevő készülékeket sem. A rendőrség két hetet kapott a lőfegyverek begyűjtésére, de letartóztatásban az ATEM hírigényőség szerint most nincs senki a kisinyovi tüntetők közül.

Az osztrák-az olasz- a jugoszl és a magyar miniszterelnök helyettes délelőtti tárgyalásaival folytatódott a négyhatalmi találkozó Budapesten. A DK-val egyidőben kezdődött a sajtóértekezlet a Duna Intercontinen Szálloda haljába. Ott van munkatársunk Kulcsár István

(DK.)

- Még csak nem is egyidőben kezdődött, tehát két perccel ezelőtt, tehát már jóval a Déli Krónika kezdete után. Itt van a négy miniszterelnök helyettes, MEDGYESSY PÉTER amagyar ormáyn részéről, dr. Josef Riegler Ausztria, Claudio Martelli Olaszország és A. Mitrovics Jugoszlávia miniszterlenök helyettese. MEDGYESSY PÉTER még a bevezető szavaknál tart. hallgassuk egy kicsit őt:

- MEDGYESSY: - Bilaterális kapcsolatrendszer teremtette meg a feltételt annak, hogy a négyoldalú együttműködés kategóriájában is gondolkodhatunk. Önök tudják azt, hogy szerencsére a nemzetközi világpolitikai légkör egyre kedvezőbb ahhoz, hogy ilyen együttműködések kialakuljanak. Önök ismerik azt a szándékot, amely a magyar politikát vezérel, hogy Európához szorosabban fűződjön, szorosabban kapcsolódjék, hogy megtalálja a visszavezető utat Európához és ismerik azt a helyzetet is, amelyik ma Európán belül egyre inkább elősegíti, hogy a régi, éles értelemben vett határok ne ugyanazt a szerepet játssák mint korábban.

- A sajtóértékezés: feltehetőleg még egy jó fél-háromnegyed órát fog tartani és utána a miniszterelnök helyettesek programjában már csak egy közös ebéd van. Egyébként had mondjam el, hogy szomszédos kétoldalú találkozót is tartottak. A külügyminiszterek és a miniszterelnök helyettesek tegnap este illetve ma reggel. A délelőtti tanácskozás előtt pl. HORN GYULA magyar külügyminiszter folytatott különmegbeszélést Alois Mock osztrák külügyminiszterrel. Most visszaadom a szót a stúdióknak.

45- évvel a 2. világháéboró után ma délelőtt először ünnepelték meg nyilvánosan a hősi halált halt pilótalány Szenes Hanna emlékét. Papp Ágnes tudósítása:

- 100-nál kevesebben, tizenévesek és idős emberek a vilgá minden tájáról nem felekezeti hovatartozásuk ürügyévn otlak ott ma délelőtt a Dohány utcai zsinagóga kertjében. A 23 éves korában meggyilkolt magyar származású, brit pilótára Szenes Hannára emlékeztek. A magyarországi zsidó ellenállást szervezte volna meg, ha Szálasi hadserege nem lép közbe. A ma pátosznak tűnő, halált megvető bátorságot a népért való önfeláldozsát ünnepelték a koncenzusra ksz Magyarországon.

KOSSUTH - adó.

HARMINC PERC ALATT A FÖLD KÖRÜL.

12 h. 15.

Nemzetközi magazin.

- Zaklatott idők, már a londoni klubbokól is kivész az illem.
- Nemcsak az éremnek, a fogkefének is két oldala van.
- Egy viharos, ám de mégis békés vita. Egyszerűsíték-e a francia helyesírást?
 - Egykori vezető amerikai politikus a reklám kofferben.
 - Párizsban talán népszavazás lesz a közlekedésről.
 - Varsóban hiányzik az egérfogó, változatlan áron.

(A fél órás adás szalagon.)

KOSSUTH ADÓ

HÍREK

16.00 h

Az NDK-ban valószínűleg rendkívüli pártkongresszust fognak tartani a jövő hónapban. A NSZEP PB-a mai ülésén döntött úgy, hogy javasolja a KB-nak, ne pártértekezletet, hanem rendkívüli kongresszust tartsanak. Az indítvány megvitatására holnap este ül össze az NDK vezető pártjának KB-a.

M. Gorbacsov nem hivatalos üzenetben fejtette ki Bush amerikai elnöknek, hogy a SZU támogatja az NDK vezetésének legújabb döntéseit. A Fehér Ház szóvivője közölte, hogy az elnök válaszolni fog a szovjet vezetőnek. Az Egy. Államok támogatja a kelet-európai változásokat, de Bush elnök legutóbbi nyilatkozatában józanságra intett, hangsúlyozva, hogy nem lehet zűrzavar keltése K-Európában.

Szófiában a vezető pártlap, a Rabotnicesko Delo vezércikkben bírálta azokat, akik felelősek a Bulgáriában jelenleg kialakult helyzetért. Az újság sürgette, hogy rangtól és beosztástól függetlenül nevezzék meg azokat, akik a mostani hiányosságokért felelősek. Az MTI szófiai tudósítójának kérdésére Karakacsanov, az Ökoglasznosztj nevű független környezetvédő szervezet titkára azt mondta, helyesléssel fogadta az ellenzék Mladenov megválasztását Zsivkov helyére. Hozzátette: ha bárki mást választottak volna, olyan mintha Zsivkov maradt volna a helyén.

F. Thomasek prágai bíboros-érsek reméli, hogy CS-ban is hamarosan alapvető változások történnek. A főpap pozitív gesztusként értékelte a hatóságoknak azt adöntését, hogy több ezer katolikus zarándokolhat Rómába a csehországi Ágnes szentté avatásának szertartására.

Budapesten befejeződött a négyhatalmi találkozó. A magyar, az olasz, az osztrák és a jugoszláv miniszterelnökhelyettes a külügyminiszterek tegnapi munkáját folytatta. Alapvetően arról esett szó, hogyan működhet együtt a négy szomszédos ország a gazdaságban, a környezetvédelemben, idegenforgalomban. A szoros kapcsolatok előmozdítására szakértői bizottságok kezdik meg

(hírek, 16)

munkájukat. Megyessy Péter magyar, J. Riegler osztrák, C. Martelli olasz és A. Metrovic jugoszláv miniszterelnökhelyettes elégedetten nyilatkozott az elvégzett munkáról.

Az Európai Közösség bizottsága úgy véli, hogy erősíteni kell a kapcsolatokat a megreformált NDK-val, anélkül azonban, hogy ez keletnémetek közös piaci tagságához vezetne. A testület Brüsszelben kötetlen eszmecserét folytatott az NDK-beli fejleményekről.

Az NSZK és az NDK közötti forgalom az Európai Közösség szerint belnémet kereskedelem, amelyre eddig sem vonatkoztak a ny-európai vámok.

Magyar-amerikai vegyes vállalat létrehozásáról kezdődtek tárgyalások, pontosabban arról, hogy itthon gyártanak egy olyan amerikai altatószert, amely a műtétekhez szükséges, és a legkevesebb káros mellékhatással jár. Lencz László ? professzor a.....^{Szent-Györgyi} Albert Egyetem tanára elmondta, hogy a biztonságos altatás követelményeinek jelenleg leginkább ez az Izoflurán nevű amerikai altatószer felel meg. Az anyagot a szerfezet gyorsan felveszi, majd kiűríti és nem befolyásolja a vérkeringést.

E ~~re~~ves japán autógyártó cég vezetője Suzuki kijelentette: nemcsak rajtuk és a magyar kormányon múlik, lesz-e Suzuki gyár Magyarországon. A cég elnöke azután nyilatkozott, hogy megbeszéléseket folytatótt hazánkban. A döntés meghozatalában sokan érintettek, de még az év vége előtt megszületik a végleges elhatározás. - mondta Suzuki úr.

Időjárás: ---

VASÁRNAP ÚJSÁG

8.05 h

- A kényes helyzetekben helyénvaló óvatosság után manapság illik a dolgokat néven nevezni. A 25 évvel ezelőtti kompromiszumos részleges megállapodás a Vatikán és Magyarország között új alapokra helyezendő. Az új lépésre mind a Szentszék, mind a Magyar Köztársaság készen áll. Erről beszélgetett Rómában Szabó Ferenc páterrel, a Vatikáni Rádió magyar osztályának vezetőjével Győri Béla.

- A Szentszék és Budapest ismét diplomáciai kapcsolatot létesít. Ennek az igen nagy jelentőségű - legalább is Bpestről nézve - igen jelentős lépésnek milyen a vatikáni megítélése? Hadd kérdezzem itt, a Vatikáni Rádió magyar adásának egyik stúdiójában .

- A legutóbbi évekig az ilyen kérdés az tabu volt, a rádióban, amennyiben nagyon szabdkok voltunk a program műsor összeállításában, teljesen tőlem függött , hogy naponta mit adunk. Természetesen a pápa rádiója voltunk, elsősorban szentszéki híreket közvetítettünk, aztán katekézist tarottunk, kulturális informciót és így tovább. De amikor egyházpolitikai kérdésekről volt szó, akkor vártuk az ukászt mondom így, felülről. Mi ehhez saját szakállunkra nem szólhattunk hozzá. Most, úgy tűnik, kicsit szabadabb a légkör még itt is. Nyilvánvaló, hogy óvatosak voltak régen a Vatikánban, ez azért volt, mert nagyon kényes volt a helyzet, a kelet-európai országokkal való párbeszédben. Most itt is nyiltabban beszélünk. Példának veszem azt, hogy a szentatya maga nemrég az ukrán püspökökhöz szólt, az ukrán katolikusok helyzetéről és világosan követelte a SZU felelőseitől, hogy ezt oldják meg, mert addig nincs peresztrojka. Tudvalévő, hogy Sztálin beolvasztotta a katoliukusokat az ortodoxiába. Tehát ha tárgyalni akarnak ezt akérdést rendezni kell. Sose beszélt ilyen világosan a szentatya se, nyilván ő is a ost-politik irányvonalához alkalmazkodott. Nos, most a magyar diplomáciai kapcsolatok kérdése, tudom, hogy a MTI közölt részleteket Casaroli bíboros válaszleveléből. Németh Miklós ugye felvetette ezt a problémát, és a magyar kormány szeretné újra felvenni a diplomáciai kapcsolatokat. Casaroli bíboros késznek nyilatkozott, ill. a Szentszék, hogy megkezdjék a tárgyalásokat. A Vatikán sajtótermének az igazgatója rövid nyilatkozatot közölt erről, amit mi

(vasárnapi újság)

Na most én ehhez sokat a magam részéről nem tehetek hozzá. Én nem tudom, hogy a Vatikán, mert én nem vagyok a Vatikán, hogy ítéli meg a helyzetet. Csak annyit tudok, amit a sajtóiroda mondott, hogy a Szentszék kész elkezdni a tárgyalásokat. V.színű, hogy a megváltozott új magyar helyzetben ez elég gyorsan megy is, a tárgyalás és kb. két év múlva a szentatya Magyarországra látogat, föltételezem, hogy arra már lehetséges, hogy meg is történik ez.

- Itt Bpsten sokan úgy véljük, hogy ez a lépés ez nem egy korábbi politikai magatartás logikus következménye, és itt most a magyar félről beszélek, magunkról beszélek, hanem ez egy vadonatúj lépés. Ez nem annak a folytatása, ami 1964-ben történt pld. a Vatikán Bpest között.

- Pontosan ez az én véleményem is. Amikor nemrég szeptemberben Osservatore Romano dőlőbetűs cikke, tehát eléggé hivatalos cikke megemlékezett a 64-es részleges megállapodásról, tehát ami 25 évvel ezelőtt történt, egyesek, akik olvasták ezt a cikket, azt gondolhatták, hogy valóban, a megállapodásnak és a kis lépéseknek a következménye. Valójában nem ezt akarta mondani a cikk, csak szerintem egy kicsit félreérthető volt, én vatikáni felelős személy megkérdezése után kicsit kommentáltam itt a rádióban, megmagyaráztam, hogy hogy történt ez a megállapodás, mik voltak kb. a megállapodásnak a pontjai, amit sose tettek közzé, de Gergely Jenő könyve alapján, aki eléggé jól informált megkapott dokumentumokat.

- Gergely Jenő aki megírta a magyar katolikus egyház történetét 45-től 1970-ig.

- Igen. Ebben a kis könyvében kb. részletezi, hogy miről volt szó, Akkor hozzátettem: Ha megfigyelik ezt a cikket, mert én teljes fordításban aztán beolvastam, a bevezetőben felhívtam a figyelmet arra, hogy mindazok a változások, amelyek pozitívek és amit a Szentszék most örömmel könyvelt el, azok pár év óta történtek, tehát mondjuk így, hogy a magyar "peresztrojkanak" az eredményei, nem a kislépéseké és nem is a 64-es megállapodásé, részleges megállapodásé. Természetesen akkor elindult valami a Zsinat után, ill. még a Zsinat alatt történt ez a megállapodás, akkor hosszú ideig nem sokkal többet lehetett tenni, én ezt

(vasárnapi újság)

elismerem a sztálinizmus idejében.

- Természetesen. Ezt hangoztatta mindig Casaroli bíboros, amikor nyilatkozott a.....hogyan azt esszük amit tudunk, reméljük, hogy - aztán hogy a remények és ezek a kísérletezések nem sokra vezettek, az más kérdés. Most viszont hihetetlen, hogy milyen változások vannak Magyarországon politikai és egyházpolitikai szempontból is.

- Szabó páter bocsásson meg hogy közbevágtam, és egy kicsit kelet-európai kérdést teszek fel. 1964-ben sok egyházi személyiségnek, sok magyarországi egyházi személyiségnek hogy úgy mondjam félig hátat fordított a Vatikán, keményebb magatartásuk miatt, azért mert létrejött egy részleges megállapodás a magyar állam és a Vatikán között. Na most a k-európai kérdés: Elképzelhető, hogy ezeket az embereket, ha másként nem lehetséges, rehabilitálja a Vatikán?

- Pld. Belon Gellétre gondolsz?

- Pld. igen.

- Akit kineveztek még a Winkler püspökkel együtt és hosszú-hosszú ideig...

- ... igen, de mondhatnék olyan papokat is, akik a Vatikánban éltek és a megállapodás után félreállítottak.

- Biztos hogy kiváló ember volt és nagy-nagy veszteség a magyar egyháznak, hogy mint tudom én, két évtizedig t.képpen nem működhetett mint püspök, amikor már súlyos beteg volt, akkor szentelték föl és engedték újra működni.

- Most már csak haló poraiban beszélhetünk róla.

- Nyilvánvaló, hogy az ilyen párbeszéd, vagy Ost-politik, ugye ezek a tárgyalások mindig kompromisszumhoz vezetnek. V.szinű, hogy ebben az esetben is, vagy akár Mindszenty bíboros esetében is nagyobb jót remélve vagy bizonyos előrelépést remélve a Vatikán engedett a másik félnek, amelyik hatalmon volt. Utólag persze azt lehet mondani, most mi már könnyen beszélünk, esetleg akkor még nem látták.

- Nem is a kompromisszumra gondolok, hanem az egyház saját papjaira és főpapjaira, akik tényleg sokan közülük háttérbe voltak szorítva. De nem hiszem, hogy ezt a Szentszék vagy a Vatikán szorította háttérbe. Úgy mondanám, hogy a Vatikán emberei jártak Magyarországra,

(vasárnapi újság)

és tárgyaltak, mert mindig az volt a cél, hogy előbbre lépjenek bizonyos, még ha kis lépésekkel is előbbre menjenek, de szerintem nem voltak kellőképp informálva arról, hogy mi történik otthon. Nem a Vatikán fordított hátat nekik vagy tette félre őket, hanem sok minden tényező, elsősorban politikai játszott közre és talán a tárgyalások során erről nem is tudott a vatikáni képviselő.

- Elképzelhetőnek tartom, igen. Páter, igaz az, hogy hazatér Bpestre?

- Hát ezt a Magyar Nemzet interjúja címének adták, Dobos Mariann Kabdebóné csinálta ezt az interjút velem itt Rómában, nyáron közölte a lap. Én mondtam ezt és azóta is többször hangoztatom. 25 éve lesz két év múlva, hogy itt vagyok a Rádiónál, én azért jöttem el 56-ban, mert otthon a jezsuiták nem létezhetek nem működhetnek. Elvégeztem a tanulmányaimat Párizsban, véletlenül kerültem ide, mondjuk így gondviselészerű véletlen folytán, mert lezuhant egy Szabó János nevű magyar jezsuita, akinekem tanítani kellett volna teológiát, nem volt más ember, idejöttem és itt maradtam. Örülök neki. Közben köhnyveket adtam ki, sok minden mást csináltam, de most, hogy otthon dolgozhatom, haza akarok menni.

8.15 h

- Postabontás előtt egy üzenet: Utitárs aláírású levélíróknak üzenjük Erdélybe, hogy két levelére nem tudunk válaszolni, mert azok hozzánk nem érkezhettek meg.

Postabontás: - Három levél.

- Emlékek egy kamarazenekarról "Kutyu" jeligére. Az ezredes, az 1949-ben eltűnt a pesti utcáról. - Adakozásra biztatás Szent Erzsébet napján.

- Magyar Rádió és Király Edit újtán Raksányi Gellért színművész úrnak: - Tisztelt Raksányi uram. Két vagy három hete vasárnap

(vasárnapi újság)

reggel hallgattam a rádiót, amikor egy riport készült önről, élete folyásáról. Király Edit feltette a kérdést, kitől és mikor kapta a "Kutyu" becenevet. Ez megragadta a figyelmem, és jutott eszembe számtalan szebbnél szebb gondolat... megleptek emlékeim, mert a 30-as évek elején volt egyszer egy fiatal MÁV-tiszt, akinek orvosa dr. Raksányi Árpád volt, aki az orvosi teendők mellett a zenét is nagyon kedvelte. Elhatározták, hogy megpróbálnak egy kis kamarazenekart összehozni. Ez nehezen ment, mert az akkor 5 ezer lelket számláló nagyközségben kevés zeneszerető és művelő ember volt. --- (Raksányiék lakásán mégis megvalósult ez a kis kamarazenekar) Elég ahhoz, hogy Raksányiné nevezte Kutyunak kisebbik fiát, így semmi kétség, hogy ön azonos ezzel a kisfiuval. --- Pécs, 1989. október 8. - Üdvözlettel Regényi Béla MÁV-nyugdíjas.

- A VÜ. szerkesztőségének - Bpest.

- Tisztelt ~~gy. f. ú.~~ úgy érzem, hogy önhöz fordulhatok segítségért. Nagyon szeretném, nagyon szeretném ha fényt tudnék deríteni egy több évtizedes családi tragédiára. Röviden összefoglalva az alábbi történet 1949 májusában: Nagybátyám egyik pillanatról a másikra a Belváros utcáiról eltűnt, soha többé életjelt nem hallottunk felőle. Adatai: Vitéz Csoty Gyula ezredes, aki a soproni-pécsi tanára volt, majd Erdély visszacsatolása után a nagykárolyi Katonaiskola parancsnoka lett. 1943-tól ő lett a Hadügyminisztériumban az össz-katonaiskolák parancsnoka. Az orosz bevonulás előtt ezeket az iskolákat kivezényelték Passauba. Onnan a nagybátyám hazatért és a Szálasi élre lépésekor nem esküdött fel, hanem mivel több nyelvet beszélt nyelvórák adásából tartotta fenn magát. --- (Rábeszélésre, hogy lépjen be a pártba, nemet mondott) Azon a reggelen a Kapás utcai lakásáról elindult órát adni és soha többé nem tért vissza. A lakásán viszont megjelent két férfi. Házkutatás után összeszedték az összes idegennyelvű könyvét, ott le is feküdtek és másnap hajnalban anélkül, hogy bármit találtak volna, eltávoztak. Ezelőtt 10 évvel találtam valakit, akinek komoly kapcsolatai voltak a BM-nél. Megígérte kideríteni, mi történt a nagybátyámmal. Három év múlva jelentkezett és azt mondta: Nagyon kérem a saját érdekében, hogy ezután a dolog

(vasárnapi ujság)

után soha többé ne érdeklődjön. Tehát megtudta az igazságot, amit akkor életveszély lett volna közölni, vagy megtudni. A családom örök gyásza maradt az elvesztése, de legalább megszeretném tudni mi történt vele. --- Hova, kihez fordulhatok az ügy felderítésében. - Tisztelettel: Zsigmondovics Henrikné, Csoty Margit. 1989 november 7.

-
- Tóth Sándor úrnak: T. Szerkesztő úr, személyében a Magyar Rádió VÚ-jának munkatársához fordulok. Közeledik Szent Erzsébet ünnepe, amely idén vasárnapra esik. Ezen a napon udvarias, ügyes, vonzó formában az adakozó szeretet nagy szentje nevében azokhoz kellene fordulni, akiknek még most is gazdaságot biztosít a nyugdíj és egyéb juttatás. Akármilyen formában, adakozzanak rászoruló nagycsaládosoknak és kisnyugdíjasoknak, betegek és öregek intézményeinek. Igaz, a szegény asszony két fillérjére inkább lehet számítani, mint a gazdagok két fillérjére. Ám most elgondolásom lényege éppen az, hogy a jótékonykodásra való felhívás az ő javukat akarja szolgálni. --- Miért ne hinnénk, ha a rádiós VÚ. útján a gazdagokhoz fordulunk, akikkel templomainkban nem igen találkozunk, akkor sokakat valóban üdvösséget szerző nagylelkűségre készítetünk, remélhetőleg sokakat. --- Segítségét kérve, őszinte tisztelettel és szeretettel köszöntöm: Péter Hevenesi János - jezsuita.

A VÚ véget ért. - Búcsúzik a szerkesztő, kellemes vasárnapot, Győrffy Miklóst hallották.

KOSSUTH ADÓ

HÍREK

18.30 h

Pártértekezlet helyett v.szinüleg rendkívüli kongresszust tart a jövő hónapban a NSZEP. Folytatódik az.örömnünnep Berlinben, többmillió kiutazási engedélyt adtak ki a hatóságok a hétvégén. - Bedő Iván összefoglalja.

- Berlinben változatlan ütemben folyik a fal lebontása, és a berliniek nagy egymásra találása közben újabb hírek erősítik meg az NDK-beli politikai fordulatot. A h atalmon lévő párt PB-a még vasárnap is dolgozott, és délután rendkívüli pártkongresszust javasolt. Ezzel ma már nem érvényes ami tegnapelőtt még a KB hivatalos döntése volt. A KB holnap este újból összeül, miután a hét közepén már három napig ülésezett. A KB ha elfogadja a javaslatot, saját leváltásáról dönt. Az utóbbi napokban azért folyt a vita, hogy pártértekezlet vagy kongresszus legyen, mert a KB-t újraválasztani csak a kongresszusnak van joga. A rendkívüli kongresszus összehívását már az eheti KB ülés közben és azóta is követelte a tagság. Ma délelőtt Drezdában egy nagygyűlésen ugyanezt sürgette Hans Modrow a PB egyik új tagja, akit holnap a parlament valószínűleg megbíz az új kormány megalakításával. A sorozatos személycserék és főképen a fal megnyitása mintha kezdené helyreállítani az alapjában megrendült bizalmat a nép és vezetői között. Egyelőre nem lehet pontos képet alkotni, hogy a hétvégén hányan maradtak Nyugaton, de az arányokat érzékelteti, hogy az NDK rendőrsége napok alatt 3,4 millió kiutazási, ugyanakkor csak 10 ezer ki-vándorlási engedélyt adott ki. Jóllehet mindkettőt most már automatikusan mindenki megkaphatja. Bonnból jelentette az NDK rádió, hogy az ottani NDK konzul szerint egyre többen készülnek vissza az NDK-ba. A diplomata nem mondott számokat, de azt mondta, hogy nem egyedi esetekről van szó. Közben a kétmillió Nyugat-Berlinben egymillióra gyarapodott azoknak a keletieknek a száma, akik ott töltik a hétvégét. A hangulat továbbra is felszabadult és örömteli. Weizsäcker nyugatnémet elnök személyesen mondott köszönetet az NDK határőreinek.....ahol reggel bontottak újabb átkelőt a falban. A ny-berlini kormányzó polgármester a

(hírek, 18.30)

Podzdamer Strassen ebből az alkalomból tette a ki tudja hányadik történelmi kijelentést. Azelőtt ez volt Berlin szíve, most újra úgy fog dobogni mint régen. A falban vágott lyuknál keleti és nyugati határőrök és rendőrök ahivatalos propaganda szerint néhány napja még osztályellenségek, most kart karba öltve mászkálnak és sapkát cseréltek.

-

Az Új Fórum nevű keletnémet ellenzéki szervezet nem akar párttá alakulni, és koalíciós partnerként sem akar működni a kormányban. Kanyó László, kiküldött tudósítónk Berlinben résztvett az Új Fórum mai tanácskozásán. Öt hallják.

- Az NDK-beli Új Fórum tagjai még nem voltak Ny-Berlinben, mert amióta a határokat megnyitották, egyfolytában ülésznak vagy tanácskoznak. Egyik vezetőjük.....az egyik ülés szünetében elmondta, a szervezet üdvözli a határok megnyitását, de szerintük nem szabad ezen a ponton megállni. A következő lépés, amelyet ha kell, a szabad választások kiírása kell hogy legyen.előbb új választási törvény kell alkotni. Az Új Fórum egyébként nem kíván párttá alakulni, hiszen szövetségként akar működni. Anyagilag nincsenek gondjai, mert sok helyről kap adományokat. A tegnapi villámfelmérések szerint a választásokon,jól eséllyel szerepelnének. Az Új Fórum ugyanakkor nem kíván résztvenni a (koalíciós) kormánybanvállalniuk a felelősséget az elmúlt évek hibájáért, és az Új Fórum csupán ellenőrző szerepet kíván betölteni.....nem reális és nem is lehet egy független, demokratikus szocialista német állam célja.

-

M. Gorbacsov nem hivatalos üzenetben fejtette ki Bush amerikai elnöknek, hogy a SZU támogatja az NDK vezetésének legutóbbi döntéseit. A Fehér Ház szóvivője azt mondta, hogy Bush elnök válaszolni fog az üzenetre, de az Egy.Államok vezetője továbbra

(hírek, 18,30)

is józanságra intette a keleteurópai reformországokat.

A brit miniszterelnök ugyancsák óvatosságra szólította fel az NDK vezetését. M.Thatcher aggasztónak tartja, a két Németország esetleges újraegyesítésénekindítványozta, hogy az Európai Közösség vezetőinek következő strassbourgi csúcs-találkozóján szenteljenek nagyobb figyelmet a ke-európai változásoknak.

Bpsten befejeződött a magyar, az osztrák, az olasz és a jugoszláv miniszterelnökhelyettes találkozója. Az ezt követő sajtótájékoztatón ott volt munkatársunk Kulcsár István is.

- A magyar, az osztrák, az olasz és a jugoszláv ^{Közösségi Szomszédos} szomszédos ország miniszterelnökhelyettesei találkoztak Bpsten. Medgyessy Péter, J. Riegler, C. Martelli és A. Mitrovic többek között az energetika, ipar, környezetvédelem, közlekedés terén megvalósítandó négyoldalú együttműködés lehetőségeiről és feladatairól tárgyalt. A Duña Intercontinental Szállóban kora délutáni sajtóértekezletén az.....^{előzetes} a végzett munkáról tájékoztatták a nemzetközi közvéleményt. Először is, mi az a négyhatalmi együttműködés? - Medgyessy Péter válasza.

- MEDGYESSY: Egy szoros, együttműködés, amely arra alapozott, és arra alapozhat, hogy a négy ország között a bilaterális kapcsolatok kitűnőek. És ez a fajta bilaterális kapcsolatrendszer ^{felkészültek} a négyoldalú együttműködés kategóriájában is. ^{Gondolkoztunk} a nemzetközi világpolitikai légkör egyre kedvezőbb ahhoz, hogy ilyen együttműködések kialakuljanak. Önök ismerik azt a szándékot, amely a magyar politikát vezérel, hogy Európához szorosabban fűződjön, szorosabban kapcsolódjék, hogy megtalálja a vissza vezető utat Európához és ismerik azt a helyzetet is, amelyik ma Európán belül egyre inkább elősegíti, hogy a régi, éles értelemben vett határok ne ugyanazt a szerepet játsszák mint korábban.

- A miniszterelnökhelyettes ezután röviden vázolta, hogyan

(hírek, 18,30)

indul meg és hogyan folytatódik a négyek összefogása.

- MEDGYESSY: Megállapodtunk abban a rendben, hogy a következő találkozóig, ami jövő nyáron lesz, miniszterelnöki szintű találkozóig, a magyar fél a szervezője, a koordinátora a munkának, és jövő nyártól kezdve pedig megállapodtunk abban, hogy az olasz fél lesz a koordinációs munka (irányítója). Lesz egy négyes miniszterelnöki találkozó is, legalább is ezt a szándékot fejeztük ki a tárgyalások során. Miniszterelnökhelyettesi szinten pedig egy szakértői munka után az említett öt témában ugyanis létrejönnek szakértői munkacsoportok, miniszterelnökhelyettesi szinten Ausztriában Riegler úr meghívására fogunk találkozni jövő tavasszal.

- A négy együttműködő ország összefogásának lényegéről kérdezték az újságírók az olasz miniszterelnökhelyettest.

- Ami most kialakulóban van, az nem ^{úgy van...}...hanem szoros, baráti együttműködés. Az európai egységnek több lehetséges kohéziós központja is van. A négyek most egy új ilyen típust hoznak létre, állapította meg az olasz államférfi.

- Az osztrák alkancellárt a többi között a két- és többoldalú gazdasági együttműködésről kérdezték.

- Riegler ur elmondotta, hogy Bécsben elsősorban akis- és közép-üzemek szintjén létrejövő magyar-osztrák vegyes vállalatokban látnak fantáziát. Már is több mint száz ilyen működik. Ezután kijelentette, hogy kormánya támogatni fogja Magyarországnak és Jugoszláviának azt a törekvését, hogy résztvegyenek az Európa Tanács és az Európai Szabadkereskedelmi Társulás munkájában.

-

Cs-ban élesen bírálják egy jövő-kutatót, mert azt mondta, hogy CS elmaradott országgá vált. Forró Evelyn jelenti Prágából.

- Keményhangú, ám de érveiben gyenge lábon álló bírálatot kapott az a neves CS jövő-kutató, akinek írása alaposan felborzolta a kedélyeket Prágában.egy szakfolyóiratban arra figyelemztetett, hogy CS elmaradott országgá vált és ennek egyik oka a döntéshozó, vezető réteg alkalmatlansága. többek között

(hírek, 18.30)

egy minisztériumi tisztségviselőt is említett, aki azzal az indokkal fékezte meg az elektronikai ipar fejlesztését, hogy nem kezdik meg idő előtt a félvezetők gyártását, inkább megvárják, amíg egész vezetőket lehet gyártani. Most ugyanabban a folyóiratban válaszol az itteni tájékoztatási hivatal egyik munkatársa. Azért támadja a sajtót, mert nem vette figyelembe az osztály szempontokat. A burzsoá ideológia uszályába került. A válaszoló, lévén hogy nem szakambeli, nem tudja szakmai érvekkel cáfolni.....állításait. Csupán ismételteti, hogy nem ért egyet a cikkel. Azt igyekszik bizonygatni, hogy a most folyó átalakítási program.....és CS-ban az embereket, széles tömegeket kirekesztették a döntéshozatalból. Végül megkérdőjelezi, hogy egyáltalán tisztességes szándékkal írta-e a cikkéát, mert hogy az emberek többsége szerinte nem így gondolkozik.

- Glasznoszty a prágai TV-ban? - Ismét Forró Evelyn jelentkezik.

- Példátlan esemény a CS TV történetében. Másfél órás élő közvetítést adtak Rómából..... Ágnes szentté avatásáról. A XIII. században élt apáca I. Vencel testvére Csehországban olyan volt mint nálunk Árpádházi Margit. Korábban boldoggá avatták, most pedig a CS kormány hozzájárulásával történt a szentté avatás. 9 ezer cseh és szlovák hívő zarandokolt el Rómába az eseményre. Ott volt Tomasek bíboros is. Néhány nap múlva különben a Szentszék és a CS egyház, ill. a kormány képviselői között ismét tárgyalások kezdődnek. És feltehetően szóba kerül újabb püspökök kinevezése is. A 12 egyházmegye közül jelenleg csak hatnak az élén áll megyéspüspök.

Bulgáriában a párt lapja keményhangú cikkben bírálta azokat, akik felelősek a z országban kialakult helyzetért. A Rabotnishesko Delo sürgette, hogy beosztástól függetlenül nevezzék meg azokat, akik előidézői voltak a mostani hiányosságoknak. A bolgár értelmiségieket tömörítő ellenzéki szervezetüdvözölte azt a lépést, hogy a párt KB-a felmentette T.Zsivkovot a főtitkári tisztről. A dokumentum

(hírek, 18.30)

szerint a glasznosztj-klub kész együttműködni a hivatalos szófiai vezetéssel és harcolni a társadalom radikális demokratikus átalakításáról.

H. Kohl kancellár aki tegnap este tért vissza Lengyelországba Bonnól, közös misén vett részt Mazowiecki kormányfővel. A lengyel és a német nyelvű misét..... A városban többsé - gében németek élnek. Akancellár és a lengyel kormányfő autóbuszon tette meg az utat. Az istentisztelet után felkeresték Csensztovóban amajd visszatértek a lengyel fővárosba. Jaruzelski államfő az esti órákban találkozik Kohl kancellárral.

Egy különleges árverés a Várban a munkásmozgalmi múzeumban. Munkatársunk, Sipos Zoltán is ott volt az eseményen.

- Valamivel több mint három hét alatt mintegy 10 ezren látták ezt a kiállítást, amelyet az újpesti családsegítő központ szervezett meg a Budavári Palotában a munkásmozgalom.....
.....máló vakolat, világháborúból maradt.....maszatos, összefirkált.....pad, szegénység, kilátstalanság, feszültség és konfliktus. még a levegő is kevés. A párhuzamos falakon számok jelzik mindezt....Mire futja egy olyan családnak, amelyik nem mindig..... az életben, ahol a férj netto 8 és félezret, a feleség ötezret keres, vagyis a két gyerek utáni családi pótlékkal is 17 ezer.....ebből a kiállítók és a létminimum számítók szerint a legtöbb..... egyszer egy évben elmehet moziba, vehet egy könyvet évente. a..... vehetett volna valki egy öltözet férfi vagy női ruhát 6375 ft 70-ért. Felöltözve ezzel a létminimum szerint egy évre. Ez az összeg itt ma túl soknak bizonyult. Az első darab ami elkelt egy szürke erősen használt műszőrme sapka volt 18 ft kikiáltási árral, végül 70 ft-ért kelt el. ... kapható volt, az összes férfi, női és gyerek ruha, butorok, berendezési tárgyak, felszerelésekkel. a kiállítók olyan reményével, hogy a licitálás majd feljebb viszi az árakat. Ennek következtében a rászorulóknakugyanis a családsegítők a bevétellel az újpesti szegények karácsonyi kiadásaihoz fognak hozzájárulni.

(hírek, 18.30)

Időjárás:

Az éjszaka Dunántúlon tovább sűrűsödik, keleten pedig újra képződik köd. Hajnaltájt ónos szitálás, ill. zuzmara is várható. Napsütés az ország keleti és középső részén v.szinü. Itt felszakadozik ugyan a köd, de a Dunántúlon tartósan megmarad. Hajnalban -3 +3, hétfőn napközben 10, a ködös területeken pedig várható.

PETŐFI ADÓ

HÍREK

21.00 h

Salvadorban egy ember meghalt és harmincan megsebesültek, amikor a kormány.... guerillák az éjszaka összehangolt támadást indítottak a főváros több helyén. A felkelők tüzet nyitottak az államfő rezidenciájára is, de Alfredo sértetlen maradt. Súlyosan megsebesült viszont az izraeli nagykövet egyik lánya Salvadorban.

(Ismétlések) ---

KOSSUTH ADÓ

HÍREK

22.00 h

Pártértekezlet helyett v.szinüleg rendkívüli kongresszust tart a jövő hónapban a NSZEP. Többmillió kiutazási engedélyt adtak ki az NDK hatóságok a hétvégén. Bedő Iván összefoglalója.

- Az NDK évtizedeken át bezárt lakói közül minden negyediknek már zsebében van a kiutazási engedély. A rendőrség alig három nap alatt négymillió 300 ezer vízumot adott ki, és a hétvégén nem kevesebben mint hárommillióan mentek Nyugatra. A fő célpont Ny-Berlin volt, de az első Trabantok eljutottak Münchenig vagy Koppenhágáig is. Az utazási szabadság meghirdetése óta egyre kevesebben maradtak Nyugaton és egyre többen jönnek vissza. A pontos számok nem ismeretesek, de a ny-berlini polgármester és a nyugatnémet Vöröskereszt vezetői egyaránt erről beszéltek. Jövő héttől a két Vöröskereszt közreműködésével négy határátkelő helyen fogadó állomásokat nyitnak a visszatérőknek. Az NDK-ban több politikai és társadalmi szervezet továbbra is veszedelmesnek érzi a kivándorlási hullámot. Meglepő főként a párttól egyre távolabb.....az ifjúsági szövetség közös nyilatkozatot adott ki aaggódnak az országinterjút adott az Új Fórum, a legnagyobb ellenzéki csoport egyik vezetője. Jóllehet az utazási szabadság az ő egyik fő követelésük volt, most elhamarkodott lépéssel vádolta az NDK vezetőit. Azt állította, hogy ez választási fogás az Új Fórum ellen. Az országos ügyvédi kamara elnöke esti tv-interjújában az átmeneti utazási szabadság helyett végleges és ennél is liberálisabb törvényt sürgetett. A tervezetet az ügyvédek most készítették el. Azt javasolják, hogy ne kelljen külön kiutazási engedély, és 14 éves kortól mindenki kapjon világútlevelet. Egészen új javaslat, hogy minden NDK-polgárnak járjon évente egy bizonyos nyugati valutaösszeg, akár külföldre utazik, akár nem. Ezt az összeget a parlamentnek évente kellene meghatároznia, mégpedig miután elszámoltatta a kormányt a fizetési mérlegről. A nap fontos politikai híre, hogy a NSZEP vezetői újabb engedményt tettek a tömeges követeléseinek és mégsem pártértekezlet, hanem rendkívüli pártkongresszus lesz december közepén. A kettő között az a különbség, hogy a kongresszus új

(hírek, 22)

KB-ot választhat a mostani helyett. A kongresszusról a végső szót a KB mondja ki, amelyet a pénteken véget ért ülés után hétfő estére újra összehívtak. A javaslatról Egon Krenz főtitkár úgy nyilatkozott, hogy az személyesen tőle származik.

Bpsten befejeződött a magyar, az osztrák, az olasz, és a jugoszláv miniszterelnökhelyettes találkozója. Az ezt követő sajtótájékoztatón ott volt munkatársunk Kulcsár István is. (Ism. 914)

- A nemzetközi sajtó képviselői persze éltek az alkalommal, hogy kérdéseket tehetnek fel a négy vezető államférfinak, s így olyan kérdések és olyan figyelemre méltó válaszok is elhangzottak, amelyek nem álltak közvetlen kapcsolatban a ma délelőtti négyes találkozóval. A londoni Times tudósítója a kérdést szögezte Medgyessy Péternek, hogyan szándékozik a kormány, mint azt Németh Miklós miniszterelnök a napokban jelezte, három évre szóló gazdasági szükségtervet kidolgozni, amikor pedig ez a kormány márcsak rövid ideig lesz hivatalban. A miniszterelnökhelyettes válasza így hangzott:

- MEDGYESSY: Mi úgy gondolkodunk, hogy ennek a kormánynak az a kötelessége, hogy a zavartalan átmenetet biztosítsa. Hogy legyen valamifajta olyan zökkenőmentes átmenet, amelyik garantálja azt, hogy egy ilyen óriási változás egy rendszerváltás időszakában ne keletkezzenek társadalmi és gazdasági zűrzavarok. Ezt egyféléképpen lehet megcsinálni. Ha kormány párbeszédet folytat a politikai erővel, tehát ha úgy tesz mintha már a koalíciós időszak létezne. Ebben az esetben a stratégiai kérdések egyeztetése során lehetséges bizonyos konszenzusra jutni. Én ismerem a pártok gazdaságpolitikai programjait, és azt tudom mondani, hogy ezek nem térnek el alapvetően a kormány gazdaságpolitikai törekvéseitől. Ha sikerül egyfajta konszenzusra jutni a gazdaság stratégia alapvető elemeiben, mondjuk három éves időszakra, és mi ilyen kezdeményezéssel élni fogunk a pártok felé, akkor megvan az esély arra, hogy meglegyen a kontinuitás, az a kontinuitás, amelyik garantálja azt, hogy mondjuk egymegállapodás, mondjuk egy német program, egy csomag az biztosítékot találjon

(hírek, 22)

arra, hogy a gazdaság stragéia alapelvei nem, vagy csak kismértékben változnak. Ez nemcsak a mai kormánynak az érdeke, hanem alapvető érdeke a pártoknak is, mert ez a zavartalan átmenet segíti a későbbi koalíciós kormánynak a tevékenységét.

-

Varsóban Jaruzelski-Kohl találkozó volt, jelenti tudósítónk Nemes Gábor.

- A nagy európai távlatok mellett a nácik által elhurcolt lengyel kényszermunkások rendezetlen kártérítéséről is szót ejtett Jaruzelski köztársasági elnök, amikor ma este fogadta Kohl kancellárt. Az NSZK vezetőt ez is figyelmeztette arra, hogy a nagy lengyel-német kibékülés és megbocsátás ellenére azért még kísértenek útján a múlt árnyai. Pedig ma..... a közös táborig misén Kohl és Mazowiecki ünnepélyesen és szimbólikusan összeölelkeztek, majd Isten áldását kérték egymásra. Kissé suta ölelés, a megbocsátás mellett az új barátságot is demonstrálni kívánta. Dehát azért itt érdekekről, még hozzá némileg eltérő érdekekről is szó van. A lengyeleknek pld. még barátkozniuk kell azokkal a jelszavakkal, amelyeket a sziléziai németek tartottak magasba, hogy t.illik német iskolákat és miséket követrelnek, valamint hogy Helmut a mi kancellárunk is vagy. - Helmut, vagyis Kohl a napot egyébként jórészt egyházi környezetben töltötte el, a mise után meglátogatta a csensztohovai kegyhelyet és ismét közösen imádkozott Mazowiecki miniszterelnökkel, akivel látogatásának következő két napján érdemi tárgyalásokat is folytat majd.

-

Bulgáriában az öko_glasznoszty nevű környezetvédő szervezet egyik vezetője alehető legjobb döntésnek tartotta, hogy Mladenov került Zsivkov helyére. (Ism.)

- Ilyen még nem volt a prágai TV-ban. jelentette tudósítónk Forró Evelyn. (Ism. 916)

-

(hírek, 22)

Litvániában folytatja SZU-beli látogatását a svéd külügyminiszter. Andersson előzőleg Moszkvában tárgyalt E. Sevardnadzeval. Megbeszélésükön a szovjet külügyminiszter indítványozta, hogy Stockholm a svéd-szovjet kapcsolatokon kívül alakítson ki szorosabb együttműködést a három balti állammal. Sevardnadze elmondta a svéd külügyminiszternek, hogy Moszkva méltányolja azt a megfontoltságot, amellyel Svédország kezeli a Baltikumban történő változásokat.

Az észti parlament törvénytelennek minősítette, hogy 1940-ben a SZU-hoz csatolták Észtországot. Az erről szóló határozatot a képviselők elsőprő többséggel fogadták el az Észt Tudományos Akadémia szakértői bizottságának jelentése alapján.

Továbbra sincs megegyezés a vorcutai bányászok és a szovjet hatóságok között. Ezért hétfőn sem indul meg a termelés a térség bányáiban. Izbéki Gábor jelenti.

- Nem csökken a vorcutai bányászok sztrájkkedve, - írta friss jelentésében a TASZSZ hírügynökség. Az ország talán legjobb feketeszenét adó vidéken a 13 bányából márcsak egy dolgozik rendszeresen, valamint időlegesen még azok, amelyek magát a bányavidéket látják el energiával. A ... szénmedence már félmillió tonna szénrel adós. Ennek kárát közvetlenül a cserepoveci és a novolipeccki kohó és kokszoló üzemek érzik meg. A TASZSZ tudósítása lényegében teljesíthetetlennek tartja a bányászok követeléseit. Bár az nem világos, hogy az arra vonatkozik-e, hogy ismerjék el állandó érdekvédelmi szervezetnek a sztrájbizottságokat, és vonják felelősségre azokat, akik miatt nem teljesültek a nyári szerződések, amelyeket a kormány kötött az akkor sztárjkoló bányászokkal. A munkabeszüntetők most nem engedélyezik a már kitermelt szén elszállítását sem. Lefoglalták a szállítmányok papírjait. Feltehetően érzik, hogy most már ki kell tartaniuk, ha engedményt akarnak elérni a már több mint három hete tartó munkabeszüntetéssel. A vorcutai sztrájk vélhetőleg holnap téma lesz a munkáját megkezdő parlamentben is, amelynek ebben a hónapban még egy sor elsősorban gazdasági jellegű törvényt kell megtárgyalnia és elfogadnia.

(hírek, 22)

Csak néhány kérdésben egyezett a kormány és a különböző ifjúsági szervezetek álláspontja azon a találkozón, amelyet az ifjúságról rendeztek ma Bpsten a parlamentben. - Stumpf István a MISZOT elnöke az ifjúsági tárgyaló csoport vezetője hangsúlyozta, hogy olyan kormányzati politikára van szükség, amelyben érvényesül egy hathatósabb ifjúságpolitika is. Komoly nézeteltérés volt a család helyzetének megítélése körül. Ezt Pozsgay Imre államminiszter, a kormány tárgyalóküldöttségének vezetője is elismerte, de mint mondotta, a megoldatlan problémákra a kormány igyekszik mielőbb megoldást találni.

Brüsszelben a zsidó diákok világszövetségének ma befejeződött konferenciáján fogadták a szervezet tagjainak sorába a zsidó diákok magyarországi szövetségét. A nemrégiben alakult magyar ifjúsági csoportosulás célja a zsidó vallási és kulturális hagyományok újjáélesztése és a hasonló külföldi ifjúsági szervezetekkel való együttműködés.

A Független Kisgazdapárt szerint egykori vagyonuk elvétele fejében kártalanításként elfogadják a megüresedett MSZMP székházakat is. A MSZP Budapesten egyébként már három területi pártbizottsági székházat ajánlotta fel az ellenzéki pártok elhelyezésére. Minderről a kisgazdapárt elnöke Vörös Vince beszélt kunszentmiklósi tagtoborzó nagygyűlésén. Mint mondotta, a földek visszaadását a párt úgy képzei el, hogy a termelőeszközöket és a jószágokat is kapják meg kártérítésként az érintettek. És a termelőeszközök korszerűsítésénél nyugati segítségre is számíthatnának a gazdák.

Időjárásjelentés: ---